

PRIE LIETUVOS SEIMO RŪMŲ LIETUVIAI
NEBIJOJO MIRTI, BIJOJO BŪTI PAVERGTI!

1991 metų sausio 13-osios naktis.

V. ADAMKUS IŠTRAUKĖ LIETUVĄ
IŠ TARPTAUTINĖS IZOLIACIJOS

Prezidentas Valdas Adamkus ištraukė Lietuvą iš neoficialios tarptautinės izoliacijos, kuri buvo susidariusi nušalintojo prezidento Rolando Pakso apkaltos metu. Pradėjęs savo kadenciją per penkis šių metų mėnesius V. Adamkus vyko vizitų į devynias užsienio valstybes, į kai kurias - Lenkiją bei Ukrainą - net po kelis kartus.

Iš viso tokių vizitų buvo 12. V. Adamkus aplankė Lenkiją, Jungtines Amerikos Valstijas, Vokietiją, Graikiją, Ukrainą, Belgiją, Jungtinę Karalystę, Italiją bei Ispaniją.

Lietuvą paskutiniaisiais šių metų mėnesiais aplankė Latvijos, Estijos, Gruzijos, Vokietijos prezidentai, taip pat Juodkalnijos Ministras pirmininkas.

Lietuvoje V. Adamkus dažniausiai vyko į pajūrį - Klaipėdą, Palangą, kelis kartus lankėsi Šiauliuose, Druskininkuose, taip pat aplankė Panevėžį, Anykščius, Kernavę, kelias Kupiškio rajono bei Kėdainių rajono gyvenvietes. Tiesa, patys Prezidentūros atstovai pripažįsta, jog pastarosios prezidento kelionės po

Lietuvą buvo mažiau atspindėtos ir prezidento spaudos tarnybos pranešimuose, ir nacionalinėje žiniasklaidoje.

Per penkis šių metų mėnesius prezidentas pasirašė 208 Seimo priimtus įstatymus, išleido 182 dekretus. Šalies vadovas 4 įstatymus vetavo, tris iš šių veto Seimas priėmė.

V. Adamkus taip pat Seimui pateikė ratifikuoti 24 tarptautines sutartis, konvencijas ir sutarčių protokolus. Viena tarptautinė sutartis buvo pateikta Seimui denonsuoti.

Šalies vadovas taip pat patvirtino naująją Algirdo Brazausko vadovaujamą Vyriausybę, paskyrė naują Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovą Povilą Malakauską, paskyrė 9 ambasadorius: Lenkijoje, Nyderlanduose, Vokietijoje, Turkijoje, Kirgizijoje, Tunise, Vengrijoje, Tadžikistane bei Vatikane.

Be to, prezidentas paskyrė 4 apygardų teismų teisėjus ir dar 14 apylinkių teismų teisėjų.

Per nepilną pusmetį šalies vadovas gavo beveik 10 tūkst. laiškų, didžiausią jų dalį sudaro piliečių laiškai ir daugiau-

ARTŪRAS PAULAUSKAS PASIRAŠĖ ĮSTATYMA
DĖL KGB DOKUMENTŲ ĮSLAPTINIMO

Vilnius, sausio 5 d. (ELTA) Seimo Liberalų demokratų frakcija kreipėsi į prezidentą Valdą Adamkų, prašydamą inicijuoti parlamentinių partijų pasitarimą dėl galimybės pakeisti šių metų sausio 1 d. įsigaliojusį Dokumentų ir archyvų įstatymą, kurį pasirašė laikinai prezidento pareigas ėjęs Artūras Paulauskas.

Pasak frakcijos pranešimo spaudai, šis įstatymas, kuriuo įteisinamas KGB ir kitų sovietinių slaptųjų tarnybų dokumentų įslaptinimas 70-čiai metų, sukėlė visuomenėje prieštaringą reakciją ir gali turėti didelę įtaką tolimesnei valstybės raidai, žmonių sąmonės bei istorinės atminties formavimui.

“Visuomenė turi teisę žinoti tikrą tiesą apie praeities įvykius ir su ta praeitimi susijusius žmones. Dokumentų viešumas padėtų išvengti šmeižto kampanijų ir manipuliacijų žmonių likimais”, rašoma kreipimesi.

Liberalai Demokratai taip pat pilietybės, teismų darbo, teisėtarkos, taip pat - švietimo, mokslo, kultūros, religijų klausimais.

ELTA

pat pakvietė parlamentines partijas dalyvauti tokiame susitikime, jeigu jis būtų surengtas. Frakcijos nuomone, parlamentinės partijos turėtų išsakyti savo nuomonę šiuo klausimu ir kartu priimti sprendimą, kuris geriausiai atitiktų demokratinės valstybės ir jos piliečių interesus.

Liberalų demokratų frakcijos seniūnas Valentinas Mazuronis mano, kad nauja Dokumentų ir archyvų įstatymo redakcija "iš esmės sudaro galimybę išduoti indulgencijas iki gyvos galvos žmonėms, sąmoningai kovojusiems prieš mūsų valstybės nepriklausomybę, išdavusiems tiek valstybę, tiek draugus".

Politiko nuomone, KGB dokumentų įslaptinimas 70-čiai metų sudaro galimybę valdžioje esančioms politinėms jėgoms manipuliuoti tokia informacija.

Kalbėdamas apie moralinį problemos aspektą V. Mazuronis teigė, kad sunku įsivaizduoti, jei tie, kurie kovojo ar žuvo, sužinotų, kad po 15 šalies nepriklausomybės metų yra sudaromos sąlygos neviešinti juos kankinusių žmonių veiksmų.

(Nukelta į 4 psl.)

PRISIMINIMAS...

Tą žiaurų įvykį visas pasaulis matė,
Kai prie Vilniaus televizijos bokšto,
“Raudonieji budeliai” kraujo ištroškė,
Laisvės išsiilgusius žmones, tankų vikšrais traiskė.

Tas nutiko 1990-jų sausio 13-ją,
Tą žiaurią ir lemtingą lietuvių tautai dieną,
Kai “raudonosios imperijos” negailestingi vadovai,
Įsakė sutramdyti lietuvių tautos laisvės svajones.

Bet lietuvis neišsigando,
nei mirtis jo nebaugino,
Prieš raudonųjų tankus, be jokių ginklų,
Tik su ilgesiu laisvės ir meile tėvynei,
Dainuodami ir šaukdami Lietuvą - jiems kelią pastojo.

Sausio 13-oios pralieto didvyrių kraujo,
Niekados neturi pamiršti sūnūs ir dukros mūsų tautos.

Ir kai skaitys istorijos lapus, ateities kartos,
Tegu primins jiems, kas atkovojo – laisvę Lietuvos...

Lionginas Paškus,
Burlington, Kanada

EUROPARLAMENTARAI
ABEJINGI MOLOTOVO-
RIBBENTROPO PAKTUI

Europos Parlamente nesilaukė pakankamos paramos deklaracijos projektas dėl Raudonosios Armijos išiveržimo į Lenkiją 1939 metų rugsėjį. Vienas deklaracijos projekto iniciatorių buvo Lietuvos europarlamentaras konservatorius Vytautas Landsbergis.

Deklaracijos autoriai ragino Europos Sąjungos įstaigas nepamiršti Molotovo-Ribbentropo pakto, kuriuo nacių Vokietija ir stalinistinė Sovietų Sąjunga pasidalino įtakos sferas Europoje, drauge atverdamos kelią Baltijos šalių okupacijai.

Tarp deklaracijai pritarusių europarlamentarų - buvę Lenkijos ir Estijos užsienio reikalų

(Nukelta į 4 psl.)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Vilniuje paminėta Lietuvos vėliavos diena ir vėliavos pakėlimo 86-osios metinės. Prieš 86 metus sostinėje suplevėsavus Trispalvei, dešimt ją iškėlusių savanorių pagerbė vėliavą šautuvų salvėmis ir sugiedojo Lietuvos himną. 1988 m. spalio 7 d. po ilgų nelaisvės dešimtmečių iškelta vėliava virš Gedimino bokšto plevėsuoja ir šiandien.

Atlikę išsamų prezidento Valdo Adamkaus sveikatos patikrinimą, Santariškių universiteto klinikos medikai teigia, jog Valdo Adamkaus biologinis amžius bent 20 metų mažesnis, nei rodo jo dokumentai, pranešė Lietuvos radijas. 78-erių metų V.Adamkui Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikose buvo atliktas metinis sveikatos prevencinis patikrinimas.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) pirmininkas Algirdas Meškauskas, metų pabaigoje paskyręs sau 5 tūkst. litų priemoną ir už tai sulaukęs kritikos, nusprendė pusę pasiskirtos išmokos (2 tūkst. litų) skirti labdarai, skelbia *"Respublika"*. A. Meškauskas taip pat pranešė, jog gydytojų patarimu išeina eilinių atostogų, o laikinai komisijos pirmininko pareigas eis komisijos narys Stasys Vėlyvis.

Kalėdų – Naujųjų metų laikotarpis – tai metas plačių ir triukšmingų labdaros kampanijų, įvairiausių akcijų, kuriomis siekiama palengvinti nuskriaustųjų, našlaičių vaikų, gyvenimo saulėlydį išgyvenančių senelių, neįgaliųjų dalią. Per šias akcijas litu kitu ar šimtaine, o kai kas gal net tūkstančiu litų savo kišenes palengvinę jaučiamės pagal išgales “sumokėję” savo gerumą dalį gyvenimo nuskriaustiesiems. Ar teisinga matuoti gerumą ir humanizmą vien tik litais? Kokiais kitais būdais įmanoma palengvinti gyvenimą bedaliams mūsų visuomenės nariams? Ar vienas per metus paaukoję labdarai, įsigijame nuodėmių išpirkimą – indulgenciją? Ar Lietuvoje žmonės labdaringi ir gailestingi? Ar labdara ir socialinė parama skatina įsitikinimą, jog galima nedirbti?, – buvo diskutuojama Baltijos televizijos laidoje sausio 3 d.

Žemės ūkio ministrės Kazimiros Prunskienės patarėju paskirtas 39-erių buvęs Seimo narys socialdemokratas Mindaugas Bastys. Veterinarijos akademiją baigęs bei zootechniko specialybę įgijęs M. Bastys yra dirbęs bendrovės "Agrolina" direktoriumi, vėliau - Šakių rajono savivaldybės Kriūkų seniūnijos seniūnu. 2000 metais M. Bastys buvo išrinktas Seimo nariu vienmandatėje Šakių rajono rinkimų apygardoje. Ministro patarėjai, kaip ir viceministrai, padėjėjai ir atstovai spaudai, yra politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojai, todėl priimami be konkurso.

Ūkio ministras Viktoras Uspaskichas pavargo šiame poste pradirbęs vos porą savaičių. Jis išleistas kelių dienų atostogų. Poilsiaujantį premjerą pavaduojantis finansų ministras Algirdas Butkevičius pasirašė potvarkį, kuriuo išleido V.Uspaskichą “kasmetinių atostogų nuo 2004 metų gruodžio 29 dienos iki 2005 metų sausio 5 dienos įskaitytinai”. Ūkio ministrą pavaduoti pavesta aplinkos ministrui Arūnui Kundrotui. “Kasmetinių atostogų” V.Uspaskichas išėjo praėjus vos porai savaičių nuo tada, kai pradėjo eiti ūkio ministro pareigas. Kur atostogauja V.Uspaskichas, neskelbiama (*Red.* Izraelyje). Tačiau rusų kilmės ministro atostogos sutampa su šiais metais Rusijoje įsigaliojusiu įstatymu, pagal kurį Naujieji metai švenčiami sausio 1-5 dienomis. Dėl atostogų ūkio ministras nedalyvavo antrajame dabartinės Vyriausybės posėdyje.

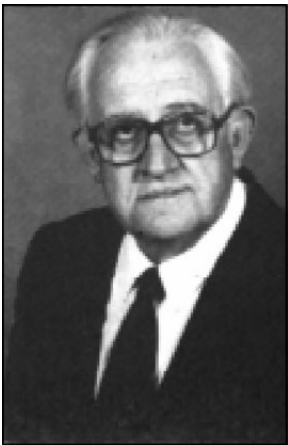
“Respublikos” žiniomis, artimiausiu metu į prezidento patarėjų gretas turėtų įsilieti lig šiol Lietuvos savivaldybių asociacijos (LSA) administracijai vadovaujantis Sigitas Šiupšinskas. Jis šalies vadovui pagelbės bendraujant su regionais. Prezidentūroje taip pat vis dar laisva kanclerio kėdė, ieškoma ir į Konstitucinį Teismą perbėgančios prezidento patarėjos Tomos Birmontienės pakaito.

Nuo gegužės mėnesio iš Lietuvos nuvilnijusi emigracijos banga per didžiausias metų šventes – Kalėdas ir Naujuosius metus – sugrįžo atgal, rašo *“Respublika"*. Būriai Anglijoje, Airijoje, Vokietijoje ir kitose ES valstybėse dirbančių ir besimokančių lietuvių Kalėdas ir Naujuosius metus plūstelėjo švęsti į gimtinę, o dabar grįžta atgal.

“Lietuvos rytas” rašo, kad laisvalaikio atsipalaidavusių aukščiausių šalies pareigūnų draugijoje sukiojasi ne tik Rusijos pilietis, kurio praeitį slepia paslapties šydas, bet ir buvęs kadrinis sovietų specialiųjų tarnybų darbuotojas, atvirai deklaravęs savo sąsajas su KGB. Vienas Seimo pirmininko Artūro Paulausko ir kai kurių ministrų partnerių aikštėje praėjusią parlamento kadenciją buvo ir Viktor Balakin. Šis asmuo Vyriausiajai rinkimų komisijai atvirai prisipažino, kad dar po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo – iki 1991-ųjų metų jis buvo KGB majoras.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Rusijos prezidentas Vladimir Putin turėjo spaudos konferenciją, trukusią tris valandas. Atsakydamas į žurnalistų klausimus, pasakė, kad jis labai vertina partnerystę su JAV prezidentu Bush, tačiau įtaria, kad Amerika yra pasiryžusi izoliuoti Rusiją ir ją susilpninti. Putin atsakė į 51 korespondento klausimus, retkarčiais užgerdamas arbatos iš baltai mėlyno puoduko. Jis pabrėžė, kad tarp reporterių buvo ir Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski, pasakęs, kad kaip ir visos supergalybės, Rusija be Ukrainos yra daug geriau, negu Rusija su Ukraina. Putin į šitą pareiškimą atsakė tvirtinimu, kad Lenkijos prezidentas susirūpinęs, kad Rusija neišvystytų savo gerų santykių su savo kaimynais. Jis planuoja susitikti vasario mėnesį su JAV prezidentu Bush ir paklausinėti jį apie Amerikos santykius su čečėnais ir su Amerikos jų politika treniruojančia teroristus Gruzijoje. Pasimatyme jam paaiškės ar tikrai Amerikai rūpi destabilizuoti Rusijos Federaciją. Prezidentų pasimatymas busias Slovakijoje, sakė Putin.

Lenkijos prezidentas, grįžęs į Lenkiją, paaiškino, jog Putin reikalauja, kad pakartoti prezidento rinkimai Ukrainoje yra lyg Lenkijos apkaltinimas, kad pateisintų Ukrainos krizę ir perrinktų dar sykį Lenkijos naštą Irake, kur prisidėtų prie ten vykstančio karo su savo kareiviais. Putin pasakė, kad jo asmeniniai ryšiai su prezidentu Bush yra kuo geriausi, tik jis nenori, kad būtų bandoma izoliuoti Rusijos įtaką Europoje. Ateityje jis bandysias sustiprinti centrinę Kremliaus vadovavimą, net atskirą federacijos gubernatorių parinkimą. Rusija nebus sovietų pavyzdžio ir sovietų stiliaus valstybė. Jis pats išmoko būti prezidentu, dirbdamas KGB tarnautoju, tačiau mato, kad balsavimai Irake nebus demokratiški, kol ten stovės svetimų jėgų kariuomenė.

Šiauriniame Irake savižudžiai irakiečiai apšaudė palaipinėje valgančių amerikiečių nemažą būrį netoli Mosul

PUTIN BE UKRAINOS

miesto. Užpuolime žuvo daugiau 20 amerikiečių kareivių. Sakoma, kad užpuolimą įvykdė mūsų uniformomis pasipuošę kareiviai. Tarp žuvusių buvo 14 amerikiečių karių, keturi amerikiečiai civiliai, trys irakiečiai kariuomenės nariai, dar vienas neatpažintas amerikietis civilis. Po sprogimų ginkluota grupuotė “Ansar al Sunnah”, savižudžių grupė, paskelbė, kad ji puolė amerikiečių grupę, susirinkusius priešpiečių. Užpuolimo išaiškinti atvyko pulkininkas Paul Hastings, “Task Force Olympia” viršininkas.

Afganistane prezidentas Hamad Karzai sudarė naują ministrų kabinetą, pašalindamas pagarsėjusį gynybos ministrą. Prezidentas paskyrė naują ministerį kovai prieš narkotikus Habibullah Quaderi. Jo uždavinys kovoti su milijardiniu Afganų heroino gamybos bizniu. Gynybos ministru paskirtas garsusis Abdul Rahim Wardak, paštūnų genties kovotojas prieš Sovietų Sąjungos okupacinę kariuomenę 1980 metais.

Baigiantis dešimtmečiui, pasaulį sukrėtė Ramiajame vandenyne įvykęs žemės drebėjimas, kuris Azijos pietryčiuose išjudino gilų vandenį, o tas sukrėtimas nužudė dar

nežinomą skaičių žuvusių, sumaišė vandenį su žeme. Išrovė iš jūrų dugno didžiausius akmenis, vanduo palietė gyvenamas vietas. Potvyniuose Indijoje ir Šri Lanka (buvusiam Ceyclone) žuvo šimtai tūkstančių žmonių. Nuskendo šimtai tūkstančių žmonių Bangladeše (buvusioje Bengalijoje).

Nors nieko bendro su mirtimi neturėjo praėjusių metų pabaigoje su šiuo pasauliu atsiskyrė buvęs JAV prezidentas, 93 metų amžiaus sulaukęs 40-tasis prezidentas Ronald Reagan, laimėjęs šaltąją karą su Sovietų Sąjunga. Arabų pasaulį nuskriaudė kovotojo už laisvąją Palestiną Yasser Arafat, 75 metų netektis. Mirė garsus filmų aktorius Marlon Brando, 80 metų. Pasimirė pagarsėjęs dainininkas, aklas afro-amerikietis Ray Charles, palikęs modernias dainas kaip “Aš negaliu sustoti mylėti tave”. Jis buvo 73 m. Televizijoje buvo pagarsėjęs aktorius vaikų numylėtas “Kapitonas Kengūra”, 76 metų. Pasimirė mokslininkas 88 metų amžiaus DNA struktūrų tyrinėtojas Francis Crick. Pagaliau televizijos maisto gamintojai labai pasiges 91 metų virėjos ir maisto gamybos ekspertės Europoje ir JAV-se Julia Child.

Rusijos prez. Vladimir Putin, dešinėje, prieš 7 mėnesius su vyriausiuoju patarėju Andrej N. Ilarionov, kurį dabar atleido iš pareigų, kai šis sukritikavo Kremliaus vedamą politiką. **AFP**

— Keliais sakiniais —

• **Šri Lankoje** milžiniškas povandeninis žemės drebėjimas. Vyriausybės skaičiavimas rodė, kad nuskendo 22,500 žmonių, tūkstančiai dingo vandenyje, milijonai liko be pastogės. Jungtinių Tautų sekretoriaus pavaduotojas Jan Egeland ėmėsi organizuoti humanitarinę paramą, kokios pasaulis dar nėra matęs. Pasaulinės organizacijos bijo, kad audros palikimas reiškia maisto stoką, nešvarų vandenį, kuris neša gyventojams nešvarą, cholera ir maliariją, kuri pripildė daug ligoninių ir aukštesnėse vietovėse sergančius žmones. Iš viso

pasaulio skubiai organizuotą paramą. Jau įvairiomis ligomis sergančių žmonių pilna įvairiose šalyse, įvairiuose kontinentuose. Indonezijos viceprezidentas Yusuf Kalla paskelbė iš sostinės, kad mirimai Indonezijoje jau pasiekė 42,000 žmonių. Jų gali būti daugiau. Šimtai dingo Malaizijoje. Tarp žuvusių rastas paskendęs Tailando sosto ipėdinis Bhumibol.

• **Kinija ir Rusija** ateinančiais metais ruošia bendrus karinius manevrus. Jie rengiami Kinijos teritorijoje. Savo ginklus Rusijai parduoda puikiai išvystyta Kinijos ginklų pramonė. Rusija perka raketas, (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NAUJI MASKVOS KĖSLAI

Džiugu, jog Lietuvos politologai, istorikai ir nemaža dalis inteligentų sutaria, kad prezidento Valdo Adamkus dalyvavimas, kur jis kviečiamas dalyvaut gegužės 9-osios – SSRS pergalės prieš nacių Vokietiją minėjimo išskilmėse, būtų galimas tik tuo atveju, jei Rusija patvirtintų Baltijos valstybių okupacijos faktą ir viešai pripažintų, kad Antrojo pasaulinio karo padariniai likviduoti tik Baltijos šalims atgavus nepriklausomybę.

Tokį Lietuvos žinių agentūrai ELTA pareiškimą padarė Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politinių mokslų instituto docentas Vytautas Radžvilas ir Lietuvos istorijos instituto XX amžiaus istorijos katedros vedėjas Česlovas Laurinavičius. “Rusija turi pripažinti, kad Baltijos valstybių nepriklausomybės sunaikinimas buvo neteisėtas, bet dabar Rusija kuria pavojingą mitą, kad jokios okupacijos nebuvo.” Todėl jo žodžiais, esamomis aplinkybėmis, kai Rusija vengia aiškiai pripažinti Lietuvos okupacijos faktą, Valdo Adamkaus vizitas į Maskvą gegužės 9 d. neturėtų įvykti.

Šiuo metu verta prisiminti, kad Rusijos caro Petro I-ojo politika beveik tris šimtmečius ir dabar nuosekliai vykdoma. Caras savo rašte išdėstė Rusijos politikos Vakaruose strategijos apibendrinimus. Maskvos imperinė valdymo idėja pirmą kartą išryškėjo caro Petro I politiniame rašte, kurį jis paliko savo pasekėjams. Jame teigiama, kad Maskvos valdovo testamentas yra vienas svarbiausių to meto politikos aktų, nurodant, kad visais įmanomais būdais reikia sužlugdyti bet kokius laisvės ir demokratijos pasireiškimus Europoje.

Jame rašoma: “Didysis Dievas, iš kurio mūsų gyvybė ir valdžia, mus nuolatos apšviečia savo šviesa ir visokeriopai teikiantis dieviškąją paramą, man leidžia žiūrėti į rusų tautą kaip pašauktą ateityje viešpatauti Europoje... Aš laikau būsimą Šiaurės invaziją į Vakarus ir Rytus periodišku judėjimu, palaimintu Apvaizdos...” Ir toliau – “laikyti rusų tautą nuolatinio karo būklėje, neduoti kareiviui atsikvėpti, išleisti į atsargą tik jeigu reikia pataisyti valstybės finansinę padėtį, performuoti armiją. Taip elgtis, kad taika tarnautų karui, o karas – taikai dėl Rusijos išsiplėtimo ir klestėjimo. Reikia visais įmanomais būdais kviestis išsilavinusių tautų karius ir mokslininkus taikos metu tam, kad rusų tauta pasinaudotų kitų šalių pasiekimais, savo laimėjimų jokiū būdu neprarasdama. Dalyvauti, mažiausiai progai pasitaikius, sprendžiant Europos, o ypač Vokietijos, reikalus. Suskaldyti Lenkiją ir suskaldyti kaimynus, įvesti Maskvos pulkus ir juos ten palikti visam laikui. Jei kaimynai priešinsis, juos nutildyti auksu ir suskaldyti šali... Bet jeigu kaimynai atsisakytų Rusijos pasiūlymų, reikia tarp jų sukelti nesantaiką, kad jie nualintų vienas kitą ir tada rusų pulkai užpultų juos. (Sietynas, 1989 m. Nr.7)

Atrodo, kad Rusijos prezidentas yra gerai susipažinęs su caro Petro I-ojo testamentu. Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentų politiniai sprendimai turėtų būti principingi ir atsargūs. Kad ir vėl nebūtų sukiršinta lietuvių visuomenė. Nepamirškime, kad Rusija savo sovietinę imperiją plėtė pirmiausia okupuodama Baltijos valstybes. Tikėkime, kad Lietuvos prezidentas dėl savo vizito į Maskvą atsižvelgs į Lietuvos valstybingumo pamatus.

S. Tūbėnas

SEIMO VICEPIRMININKAS – KGB REZERVŲ LEITENANTAS?

Lietuvos "Panoramos" žurnalistai gavo dokumentų apie Seimo vicepirmininką Alfredą Pekeliūną kopijas, kurios buvo įteiktos ir Seimo pirmininkui Artūrai Paulauskui. A.Paulauskas paprašė Valstybės saugumo departamento, kad šis išsiaiškintų, galimus A.Pekeliūno ryšius su KGB. Saugumas komentuoti gautus dokumentus atsisakė.

Šešių puslapių dokumentų kopijose – A. Pekeliūno asmens registravimo kortelė apie jo įtraukimą į KGB mobilizacinį rezervą. Dokumente nurodoma, kad apie tai Pekeliūnas informuotas 1985-ųjų vasario mėnesį. 1990-taisiais KGB generolas Marcinkus kreipiasi į KGB Panevėžio skyrių ir prašo patvirtinti, ar A.Pekeliūnas yra patikimas, nes jis yra įtrauktas į karininkų komandos rezervo sąrašus.

Nors pats Pekeliūnas ir neigia turėjęs ryšių su KGB, istorikas Arvydas Anušauskas, gerai išstudijavęs visą KGB sistemą, sako, kad iš "Panoramos" turimų dokumentų galima daryti prielaidas, kad A.Pekeliūnas priklausė KGB karininkų rezervui ir galimai turėjo ryšių su KGB.

Pasak istoriko, darant prielaidas, reikia remtis kitais dokumentais, antriniais šaltiniais. "Galima apklausti liudytojus, pagaliau Panevėžio skyriaus pareigūnai, mobilizacinio skyriaus pareigūnai, jie gi tebėra Lietuvoje", - sako A.

Anušauskas. Pasak istoriko, mokymai dažniausiai sutapdavo su kariniais manevrais, todėl sunku būdavo suprasti, kur prasideda kariškių, o kur KGB sfera, tačiau galimybė išsiaiškinti egzistuoja.

Pasak istoriko A.Anušausko, KGB mobilizaciniuose planuose buvo numatyta, jog paskelbus visiškos karinės parengties padėtį, jie turėtų dubliuoti KGB teritorinių padalinių funkcijas - tai yra vykdyti prevencinius suėmimus, organizuoti specialiąsias agentų - smogikų grupes. Istoriko teigimu, Ypatingajai padėčiai KGB ruoštis pradėjo 1989-taisiais ir kartu su Pabaltijo karine apygarda organizavo mokymus.

VSD turėtų išsiaiškinti, ar iš tiesų A.Pekeliūnas buvo KGB mobilizacinio rezervo leitenantas. O kol nėra atsakymo iš saugumo, opozicija prašo neskirti A.Pekeliūno Seimo Europos reikalų komiteto pirmininku.

(**Red. Deja jau jis paskirtas**). Savo biografijoje A.Pekeliūnas nurodo sovietmečiu mokėsis Vengrijoje ir Didžiojoje Britanijoje, į kurią jį mokyti anglų kalbos esą siuntė agropromoninis kompleksas. 1989 -aisiais jis baigė aukštąją partinę mokyklą Leningrade.

Seimo Tėvynės sąjungos frakcijos narė Rasa Juknevičienė kaltina parlamento vicepirmininką, Europos reikalų komiteto vadovą Alfredą Pe-

keliūną atstovaujant Rusijos interesams Lietuvoje. Konservatorė A. Pekeliūno samprotavimus apie galimą Lietuvos tarpininkavimą tarp Rusijos ir Europos Sąjungos pavadino šokiruojančiais. "Šokiruojanti Europos reikalų komiteto pirmininko mąstymo logika, kai apie Lietuvą, jau beveik prieš metus tapusią ES nare, kalbama lyg apie valstybę, tebesančią už ES ribų".

"Laisva pošventinė Seimo pirmininko pavaduotojo A. Pekeliūno improvizacija Rusijos tema ar Leningrado aukštosios partinės mokyklos absolvento A. Pekeliūno sąmoningas tarpininkavimas, atstovaujant Rusijai Lietuvoje?" - klausia R. Juknevičienė.

Jos įsitikinimu, po tokių samprotavimų "bręsta būtinybė greta įstatymo apie sąmoningai bendradarbiavusius skubiai priimti įstatymą apie sąmoningai tarpininkaujančius".

A. Pekeliūnas teigė neigiamai vertinantis kai kurių Lietuvoje išrinktų Europos Parlamento narių kritiką Rusijos atžvilgiu. Jis priminė, jog ES šiuo metu "deda didžiules pastangas", kad klostytųsi draugiški santykiai su Rusija. Lietuva, anot komiteto pirmininko, galėtų tapti tarpininke tarp šių dviejų pusių. Kuo galėtų pasireikšti tarpininkavimas, A. Pekeliūnas teigė kol kas nežinąs - tai priklausytų nuo išylančių interesų.

ELTA

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 psl.)

bombonešius, povandeninius laivus ir greituosius naikintuvus.

- **Kelios Afrikos** valstybės buvo paliestos požeminio žemės drebėjimo. Paliesta Somalija, Tanzanija, Saychelles salos. Nežinia dar, kiek sudaužyta žvejų laivų.

- **Rusija** pasiuntė erdvėlaivį į tarptautinę stotį, nes paaiškėjo, kad įgula ten greitai pristigs maisto. Erdvėlaivis "Progress M 51" pakilo iš Kazachstano su dviem tonom reikmenų ir susitiko erdvėje su kuru, maisto produktais ir įrankiais. Erdvės stotyje skrieja Rusijos kosmonautas Salizaan Sharipov ir amerikietis. Kartu skrieja jau antras mėnuo amerikietis astronautas Leroy Chiao.

- **Gruodžio 28 d.** Rytiniame Šiaurės pakraštyje Bostone ir Šiaurinėj Karolinos iškrito apie 10 colių greit užšalančio lietaus ir sniego. Lėktuvu susisiekimas sustojo. Žmonės turėjo laukti vėluojančių lėktuvų.

- **Prancūzijoje** Mulhouse mieste įvyko sprogimas dau-

giabučio pastato sprogime žuvo 17 žmonių, sužeista 15 gyventojų. Sprogimas įvyko trečiame aukšte. Tyrimai aiškina, kaip ten susikaupė dujos.

- **Irake** į užsienio korespondentų klausimus atsakė nuosaičius šimtų dvasiškis ir politikas Abdul Aziz al Hakim. Jis pareiškė, kad šiitai nėra už karą, o siekia taikos Irake. Mus puola, nors mes siekiama taikos. Jei mums patiktų teroras mes jau seniai būtume pradėję žygį, pasakė Al Hakim. Dabar sunkumai glūdi ten kad irakiečiai nesupranta taikos žygio, nepriima balsavimo lapelių, juos ten pat, gavę lapelius daugelis juos sunaikina. Tai sudaro malonumą, nes sunitai bando pratęsti dabartinę neaiškią padėtį.

- **Gruodžio 27 d.** povandeninis žemės drebėjimas daugiausia palietė jaunųjų generaciją. Daugiausia didžiajame vandens užliejime paskendo vaikų. UNICEF organizacija paskelbė, kad visas trečdalis žuvusių 30 pėdų aukštumo cunami sienoje buvo vaikai. Tas trečdalis arba žuvo arba liko našlaičiais. Jungtinės Tautos nustatė, kad regionas tarp Britų

Kolumbijos ir šiaurinės Kalifornijos visada daugiausia nukentčia nuo įvairių gamtos nelaimių.

- **JAV prezidentas** George W. Bush paskelbė apie lėšų gynybai ir šalies saugumui augimą, kad būtų galima sumažinti biudžeto deficitą.

- **Britanijos** premjeras Tony Blair atvykęs į Bagdadą, pareiškė, kad Irako didvyriai, nes siekia nelaukti su naujais Irako rinkimais, o bando praveisti balsavimus ir pradėti naujos demokratijos įgyvendinimą. Blair susitiko ir su Irako būsimu premjeru Allawi.

- **Jungtinėse Tautos** Generalinė Asamblėja kritikavo Turkmeniją ir Iraną, kur laužomos žmogaus teisės, palaikoma diktatūra, opozicija nuslopinta, nemaža žmonių laikomi kalėjimuose.

- **Kauno** medicinos universiteto klinikose lapkričio 28 d. gimė trynukai. Pirmoji pasaulį pamatė mergaitė, o po jos – du berniukai. Gimdyvė 28 metų kaunietė jau augina dukrą ir sūnų. Šiose klinikose pernai trynukus pagimdė – dvi, užpernai – keturios motinos.

Neokomunistai, nors vadintųsi socdemais, darbiečiais, valstiečiais ar buvusiais nomenklatūrininkais, visada – valdžioje. Čia matome valdančiosios koalicijos vadovus: Algirdą Mykolą Brazauską, Artūrą Paulauską, Viktorą Uspaskich ir Kazimirą Prunskienę.

ELTA

SEIMO FUTBOLO KOMANDOJE - ĮTARTINAS ŽAIDĖJAS

“Lietuvos ryto” teigimu, kai kuriuos dabartinius ir buvusius Seimo futbolo klubo narius, tarp kurių gausu parlamentarų ir ministrų, apniko įtarimai, kad Rusijos specialiųjų tarnybų atstovai ieško galimybių prisigretinti prie aukščiausiųjų mūsų šalies pareigūnų. Politikams rimtų abejonių kelia šio klubo administratorius Valerij Semionov, kuris yra atsisakęs Lietuvos pilietybės.

Neoficialiomis žiniomis, sovietmečiu V.Semionov tėvas buvo aukštas karininkas Kaune dislokuotoje 7-ojoje divizijoje, kuri buvo laikoma pačia geriausia iš dešimties SSRS oro desantinės kariuomenės kovinių junginių.

Šiandien šios politinės–militaristinės grupuotės nariai turi daug įtakos aukščiausiuose Rusijos valdžios sluoksniuose – prezidento administracijoje,

Valstybės Dūmoje, ir jie kaip kariniai ekspertai aktyviai dirba visose frakcijose.

Reaguodama į rašinį Seimo opozicinė Tėvynės Sąjungos frakcija paprašė Seimo pirmininką paaiškinti, kieno sprendimu V. Semionov paskirtas Seimo futbolo klubo administratoriumi, ar oficialią valstybės įstaigą įvairiose sporto varžybose gali atstovauti ne Lietuvos piliečiai ir lietuvių kalbos nemokantys asmenys ir ar V. Semionov nėra susijęs su nusikalstamomis, šešėlinėmis struktūromis ar užsienio žvalgybomis.

A.Paulauskas yra Seimo futbolo komandos kapitonas, šiame klube taip pat žaidžia užsienio reikalų ministras Antanas Valionis, buvęs Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, dabar krašto apsaugos ministras Gediminas Kirkilas. Seimo pirmininkas

A.Paulauskas per savo patarėjus BNS korespondentui griežtai paneigė su V.Semionov kalbėjęs apie politiką. Pasak jo vyresniojo patarėjo F.Kauzono, A.Paulauskas su V.Semionov yra tik šnekėjęsi apie "vaikų kiemų futbolą".

V.Semionov į Seimo futbolo komandą pakvietė buvęs parlamentaras, Lietuvos futbolo federacijos viceprezidentas Gintautas Babravičius.

Tačiau vienas iš klubo narių, panorėjęs likti nežinomas, dienraščiui “Lietuvos rytas” teigė, jog V.Semionov buvo tapęs "saviškiu" tarp politikų, galėjo ne tik klausyti jų pokalbių, bet ir daryti jiems įtaką.

Įtarimus kelia ir tai, jog V.Semionov dažnai vykdavo į Rusiją, Karaliaučiaus sritį.

V.Semionov, dienraščio “Lietuvos rytas” teigimu, kurį laiką buvo ir Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos vadės parlamentarės Kazimiros Prunskienės visuomeniniu patarėju.

BNS

(Atkelta iš 1 psl.)

ARTŪRAS PAULASKAS...

"Lietuvos valstybė neturėtų saugoti svetimos, ją okupavusios valstybės specialiųjų tarnybų paslapčių. Manome, kad tik maksimalus skaidrumas ir tik maksimalus atvirumas šiais klausimais yra tas teisingas kelias, kuris maksimaliai greitai išspręstų tas problemas", - sakė V. Mazuronis.

Jis taip pat atkreipė žurnalistų dėmesį į tai, kad Dokumentų ir archyvų įstatymą pasirašė laikinai ėjęs prezidento pareigas Seimo pirmininkas A. Paulauskas. V. Mazuronis sakė nenoris kažkuo kaltinti Seimo pirmininko, tačiau, jo nuomone, yra "galimybė dary-

ti prielaidas, kad pasirašant tą įstatymą jis galėjo būti subjektyvus".

Tuo tarpu Artūras Paulauskas atmeta V. Mazuronio įtarimus. "Nelabai suvokiu to kaltinimo esmę, nes Seimas priėmė įstatymą, kurį prezidentas pasirašo. Tuo metu aš ėjau prezidento pareigas ir pasirašiau šitą įstatymą", - sakė A. Paulauskas, žurnalistų paprašytas pakomentuoti V. Mazuronio išsakytas mintis. Pasak A. Paulausko, kiekvieną įstatymą prezidentas privalo pasirašyti. "Jeigu įstatymas prieštarautų Konstitucijai arba kitoms kokioms nors teisės normoms, tada prezidentas turėtų vetuoti tokį dokumentą", - paaiškino A. Paulauskas.

2004 metų pabaigoje, protestuodami prieš KGB dokumentų įslaptinimą, Tautinės partijos "Lietuvos kelias" pirmininkė Lilijana Astra ir Lietuvių tautininkų sąjungos Vilniaus valdybos pirmininkas **Gintaras Songaila** irgi kreipėsi į prezidentą V. Adamkų. Jie prašė šalies vadovo sudaryti nacionalinio lygmens komisiją, kuri padėtų sureguliuoti teises Dokumentų ir archyvų įstatymo normas.

Siekdami, kad Dokumentų ir archyvų įstatymas būtų pataisytas, Tautinės partijos "Lietuvos kelias" pirmininkė L. Astra ir Lietuvių tautininkų sąjungos Vilniaus valdybos pirmininkas G. Songaila sausio 5 d. prie Prezidentūros rengė pilietinę akciją.

LIETUVIŲ AUKOS PIETRYČIŲ AZIJAI - REKORDINĖS

Lietuvos parama nuo cunamio bangų nukentėjusioms Pietryčių Azijos šalims bus pati didžiausia, kurią lietuviai iš viso buvo aukoję užsienio šalims. Specialiai bankuose atidarytose sąskaitose surinktos sumos – rekordinės. Pietryčių Azijos šalys sulaukė ir išskirtinio valdžios institucijų dėmesio.

Lietuvių aukas nuo stichijos nekentėjusioms Pietryčių Azijos valstybėms šiuo metu iš viso renka dvi nevyriausybinės organizacijos.

Pasak Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos informacijos ir ryšių su visuomene specialisto Tomo Avižinio, į draugijos “Vilniaus banke” atidarytą sąskaitą Lietuvos piliečiai iki šiol yra paaukoję 125 tūkst. litų. Šią sumą sudarė 665 asmenų paaukotos lėšos. “Nors rengiama akcija dar nesibaigė, tačiau jau dabar galima teigti, kad tai – pati didžiausia suma, kurią iki šiol mūsų draugijai pavyko surinkti”, - DELFI kalbėjo T.Aviži-

nis. Jo žodžiais, iki šios programos Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos didžiausia surinkta suma buvo 50 tūkst. litų, skirtų nuo teroristų nukentėjusiems Beslano gyventojams.

Dauguma fizinių asmenų aukojo nuo 5 iki 100 litų siekiančias sumas. Didžiausia fizinio asmens skirta auka buvo 1 tūkst. JAV dolerių (apie 2,55 tūkst. litų – DELFI). Pietryčių Azijos valstybėms aukoję juridiniai asmenys į sąskaitą pervedė nuo 100 iki 10 tūkst. litų sumas.

Iki šiol rekordinę sumą teigia surinkę ir Lietuvos Carito atstovai. Lietuvos Carito generalinio direktoriaus kunigo Roberto Grigo teigimu, jų nuo atidarytoje "Hansabanko" sąskaitoje per tris dienas buvo sukaupta 11 tūkst. ir 100 litų. Į Carito atidarytą sąskaitą iš viso aukojo 75 privatus asmenys ir 2 bendrovės.

Beje, 100 tūkst. litų dydžio paramą nutarė skirti ir Vilniaus miesto taryba. www.DELFI.lt

PRALAIMĖJO AGRESYVI RUSIJOS POLITIKA

Vilnius, sausio 3 d. (ELTA). Galima abejojti, kad Rusijos prezidentą Vladimir Putin džiugino vaizdai iš Ukrainos, kur Naujųjų metų naktį oranžinės revoliucijos dalyviai šampanu laistė savo pergalę. Pastaruoju metu neatrodė, kad jis vadovaujasi šaltu protu. Formalias deklaracijas apie Ukrainos prezidento rinkimų nugalėtojo pripažinimą lydėjo pykčio protrūkiai apie tariamą užsienio kišimąsi į šios šalies reikalus. Įdomu, kas dominuos Kremiaus šeimininko retorikoje 2005 metais? Tokį klausimą kelia Lenkijos dienraštis “Rzeczpospolita”.

Pasak laikraščio, pirmuosius trejus prezidentavimo metus V. Putin elgėsi palyginti santūriai, už tai pelnydamas Vakaruose populiarumo taškus. Europos šalių sostinėse optimistiškai buvo teigiama, kad ligotą senelį Boris Jelcin pakeitė dinamiškas nuosaikių pažiūrų pragmatikas.

Tikintis skubių reformų Rusijoje, buvo nekreipiama dėmesio į kėgėbistišką V. Putin auklėjimą, Čechėnijos skandinimą kraujyje ir Rusijos imperinės įtakos atkūrimą buvusios SSRS respublikose Azijoje. Bet praėję metai nebeleido ignoruoti V. Putin vadovavimo stiliaus, rašo “Rzeczpospolita”. Tiek sudorėjimas su “Yukos”, tiek Rusijos prezidento rinkimai paskatino Vakarų žiniasklaidą vartoti terminą “demokratinė patvaldystė”. Nes jau buvo

nebegalima nepastebėti agresyvios Rusijos įtakos atkūrimo Rytų Europoje politikos.

Lietuvoje, jau priklausančioje Europos Sąjungai ir NATO, paaiškėjo, kad prezidentui Rolandui Paksui daro įtaką verslininkai, susiję su Rusijos specialiosiomis tarnybomis. Pasak laikraščio, Ukrainos atveju Rusijos parama Viktor Janukovič viršijo visas europietiškas normas.

Prireikė didvyriško pačių ukrainiečių protesto, kad Europa susigėstų dėl “naujos Jaltos” ir paremtų oranžinę revoliuciją. Kremlius patyrė skaudų pralaimėjimą. Šiais metais V. Putin parodys, kokias išvadas jis padarė iš Ukrainos pamokos, pažymi Lenkijos dienraštis.

(Atkelta iš 1 psl.)

EUROPARLAMENTARAI...

ministrai Bronislaw Geremek ir Toom Hendrik Ilves, buvęs Latvijos finansų ministras Valdis Dombrovskis.

Laikas, skirtas rinkti deklaraciją remiančių europarlamentarų parašus - trys mėnesiai - baigėsi pernai gruodžio 24 dieną. Kad būtų galima deklaraciją paskelbti EP vardu, jos iniciatoriai privalėjo surinkti ne mažiau kaip pusės iš 732 europarlamentarų parašus.

Deklaracijos projektą pasirašė tik 88 Europos Parlamento nariai, ir ji buvo atmesta. Projektą pasirašė daugiausia Rytų Europos šalių atstovai.

BNS

TARNYBĄ SOVIETŲ ARMIJOJE NUTRAUKĘ JAUNUOLIAI PAMIRŠTI

Vyriausybė nusprendė, kad nuo sausio 1 dienos vėl bus mokamos kompensacijos asmenims, nukentėjusiems nuo tarnybos sovietų armijoje, taip pat šeimoms, kurių sūnūs toje tarnyboje žuvo. Tačiau vis dar sunkiai gauna paramą tie, kurie po nepriklausomybės atkūrimo pabėgo iš tarnybos sovietų armijoje, už tai buvo persekioti ir nukentėjo, net prarado sveikatą.

Tie jauni žmonės tuometinės Sovietų Sąjungos pareigūnams buvo dezertyrai, sulaužę priesaiką. Tuo tarpu kai kurie mūsų politikai juos vadino didvyriais, atsisakiusiais tarnauti okupantų kariuomenėje.

Dalis tų jaunų žmonių, kurie tuomet ryžosi pavojingam žingsniui, save tebelaiiko apmulkintais ir jaučiasi Tėvynės pamiršti.

SLĖPĖSI LIGONINĖSE

1990-ųjų pavasarį, tuoj po Kovo 11-osios Nepriklausomybės Akto paskelbimo, iš sovietų armijos pradėjo bėgti vaikinai, pašaukti iš Lietuvos. Tokių bėglių iš viso buvo 575. Kaip tik tiek jų užsiregistravo Jaunuolių karinės tarnybos reikalų komisijoje, veikusioje prie tuometinės Aukščiausiosios Tarybos (Atkuriamojo Seimo).

Kai kurie vaikinai, sugrįžę iš įvairių SSRS vietų, dažniausiai slapstėsi pas gimines ir draugus, kiti prašė valdžios globos. Kai tokių bėglių susidarė kelios dešimtys, valdžia sumanė surasti jiems prieglobstį. Tam buvo nuspręsta

pasinaudoti atsikūrusia Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija, kuri tuoj po Kovo 11-sios tuometinėje Naujosios Vilnios psichiatrijos ligoninėje įsteigė globos skyrių.

Kaip tik šiame skyriuje ir buvo vadinamieji dezertyrai. Tuometinė valdžia (kaip vėliau pasirodė) naiviai manė, kad prie pastato plevėsavusi Raudonojo Kryžiaus vėliava sudrausmins okupacinės armijos kareivius - jie nedrįs brautis į ligoninę ir gaudyti bėglius. Pagal tarptautinę praktiką Raudonojo Kryžiaus objektai - neliečiami. Tačiau okupacinė armija tokių skrupulų neturėjo.

Naktį į kovo 27-ąją psichiatrijos ligoninę šturmavo daugiau kaip šimtas sovietų desantininkų. Tuomet joje buvo 37 bėgliai iš sovietų armijos.

DAUGUMĄ SUČIUPO

Pasak ligoninėje vis dar dirbančių žmonių, gaudynės priminė uraganą. Sumušę budėjusį policininką, sovietų kareiviai puolė gaudyti bėglius. Beveik visus sučiupo ir išvežė nežinoma kryptimi. Jų likimas paaiškėjo tik po kurio laiko. Daugelį bėglių desantininkai žvėriškai sumušė, todėl kai kurie vaikinai tapo net invalidais.

Tarp sučiuptųjų buvo ir šiaulietis Gintaras Dilpšas. Kai desantininkai įsiveržė į ligoninę, jį užpuolikai smarkiai sumušė, bet jam vis dėlto pavyko pasislėpti.

Gintaras ilgai slapstėsi pas gimines ir draugus. Bet jis jau-

Antakalnio kapinėse prie memorialo Laisvės gynėjams Sausio 13-ąją kasmet susirenka didesnis ar mažesnis būrys žmonių. Žuvusiųjų atminimas pagerbiamas gėlėmis ir žvakių liepsnelėmis.

R. Čėplos nuotr.

tė nuolatinę įtampą ir baime. Todėl jo motina Birutė Dilpšienė nusprendė, kad sūnui vis dėlto bus geriau, jeigu jis sugrįš į dalinį ir baigs tarnybą.

Dalinio vadovybei, kad ši sūnaus smarkiai nebaustų, motina nuvežė ir "lauktuvių": ne tik dešrų ir skilandžių, bet net pinigų ir televizorių. Už pasitraukimą iš tarnybos Gintaras atsipirko tik dabokle.

B.Dilpšienė dabar skundžiasi, kad jos sūnus iš armijos grįžo paliegęs, pakrikusių nervų. Motina dėl to kaltina tuometinius politikus, raginusius Lietuvos vaikus dezertyuoti iš sovietų armijos.

STATUSO NEGAVO

Bėglių interesus daug metų gynė Lietuvos kareivių motinų sąjunga. Jos buvusi pirmininkė Gražina Buzienė "*Kauno die-*

nai" sakė, kad dalis vadinaujų dezertyrų tikrai liko nuskriausti - prarado sveikatą, bet iki šiol neturi nukentėjusio nuo tarnybos sovietų armijoje asmens statuso.

G.Buzienė kaip pavyzdį paminėjo kauniečio Linvydo Girdvainio atvejį. Ji sakė, jog šis vaikinai turi, atrodo, pakankamai dokumentų, įrodančių, kad jis metė tarnybą sovietų armijoje, bet dėl biurokratinių kliūčių negavo nukentėjusiojo statuso. O kai jo nėra, tai nėra ir valstybės skiriamos materialinės paramos.

Linvydo Girdvainio motina Marijona Girdvainienė "*Kauno dienai*" sakė, kad iki šiol jos sūnus negali įveikti biurokratinių kliūčių. Ji teigė, jog dabar pateikti visi reikiami

dokumentai, kad jam buvo pripažintas invalidumas. Tačiau valstybinės institucijos ragina, kad buvęs kareivis savo teises apgintų teisme, sakė motina, pridūrusi, jog bylinėjimuisi reikia pinigų.

Ji sakė, kad kaip dabar prisimenanti tuometinio Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio žodžius: "Vaikinai grįžkit, mes jus apsaugosim!"

Motina papasakojo, kad jos sūnus iš dalinio Taškente su kitu lietuviu pabėgo 1990 metų gruodį, kai sužinojo, kad šauktiniai iš Lietuvos bus perkelti į naują tarnybos vietą kalnuose, iš kur pasprukti bus neįmanoma.

Bėglys Tėvynėje turėjo slapstytis dar dvejus metus.

(Nukelta į 5 psl.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)
LXXXII

6. Po to, kai stabilizuojasi LSSR politinė, ekonominė ir teisinė padėtis, PVK ir jo vykdomosios struktūros SSRS prezidento nurodytu laiku organizuoja naujus rinkimus į Lietuvos SSR Aukščiausiąją Tarybą ir perduoda naujai išrinktam Parlamentui visą valdžią.

Lietuvos KP Centro komiteto pirmasis sekretorius, Lietuvos demokratinių jėgų kongreso pirmininkas M. Burokevičius".

Kremlius, gavęs M. Burokevičiaus "scenarijų", jau kitą dieną, sausio 8 d., pradėjo jį vykdyti. Perrengti civiliai kariškiai, kagėbistai, jedinstveninkai mėgino šturmuoti Aukščiausiąją Tarybą, kad liaudies vardu" išvaikytų

deputatus; kiek vėliau užgrobė Spaudos rūmus, kitus "sąjunginės" reikšmės pastatus, kol atėjo eilė ir sausio 13-ajai – Radijo ir televizijos komiteto, Televizijos bokšto puolimui. Tačiau šimtų žmonių ryžtas prie Televizijos bokšto, pasirengimas visomis išgalėmis ginti Aukščiausiąją Tarybą, pirmininko V. Landsbergio tvirta pozicija, jo operatyvus ir ryžtingas vadovavimas atšaldė okupantų užmačias. Be to, dėl operacijos tikslingumo nebuvo įsitikinęs ir M.Gorbačiovas; jis jautėsi kiek apgautas ir M. Burokevičiaus "kompanijos", žadėjusios tokią lengvą ir greitą pergalę. O pasirodė, kad didžioji dalis lietuvių tautos tebėra ištikima Sąjūdžiui.

Kaip matyti iš kai kurių ar-

chyvų dokumentų, M. Gorbačiovas, norėdamas pasirodyti pasaulio akyse kaip demokratas, po nepavykusio 1991 m. sausio 13 d. karinio perversmo Vilniuje, ėmė skelbti apie "Lietuvos klausimo" išsprendimą politiniais metodais – pritarė slaptiems projektams, parengtiems drauge su M. Burokevičiaus CK veikėjais, ką daryti, kad lietuviai patys pasmaugtų savo nepriklausomybę. Jo esmė: žlugdyti ekonomiką, finansus, prastumti į valdžią žmones be kilnesnių idealų, mafijozus, kompromituoti tikrus patriotas ir jų organizacijas ir pan. Kitaip sakant, "nepriklausomoje Lietuvoje" sukurti daugeliui žmonių tokias gyvenimo sąlygas, jog jie kaip gyvenimą rojuje prisimintų so-

vietmetį, kad jaustų pasibjaurėjimą valdžia ir susidarius palankioms sąlygoms vėl "atkuriant" Rusijos imperiją, niekas ir nenorėtų ginti "nepriklausomos Lietuvos ir jos valdžios". Tiesa, projekte neatsisakyta kitų variantų: prezidentinio valdymo, karinio stovio įvedimo ir pan. Nežinia, kaip viskas būtų buvę, jeigu ne 1991 m. rugpjūčio mėnesį pučo pralaimėjimas, SSKP, kartu ir jos Lietuvoje padalinio veiklos sustabdymas ir uždraudimas, SSRS žlugimas – pučo pralaimėjimas buvo Baltijos valstybių išsigelbėjimas. Bet projekto autoriai ir jo vykdytojai liko. Rusijoje vis garsiau vėl kalbama apie buvusios "galybės" atkūrimą, apie Baltijos uostų reikalingumą ir pan.

Bolševikinė LKP (ant SSKP platformos) buvo ne vienintelė Nepriklausomos Lietuvos atkūrimo priešininkė. Tarp tokių, ypač kovingų, nuo 1988 m. rudens buvo rusakalbių "Vienybės-

Jedinstvos-Jednošč" organizacija. Jos deklaracijoje, paskelbtoje 1988 m. lapkričio 11 d. "Tiesoje" ir kituose partiniuose laikraščiuose, buvo sakoma, kad jedinstvininkai buvo ir liks ištikimi SSKP, marksizmui-leninizmui, "vieningai SSRS", kad visomis jėgomis yra pasirengę ginti socialistinę tėvynę. Deklaracija pasirašė V. Antonovas, A. Daukševičius, A. Gelbachas, V. Ivanovas, A. Kaminskas, I. Kucas, R. Malinauskas, V. Melnikovas, A. Merkelis, S. Peško, S. Reznikas, A. Saurusevičius, V. Sinicynas, V. Žukovskis.

Jedinstvininkai organizavo mitingus, peticijų rašymą SSKP CK, SSRS Aukščiausiąjai Tarybai, reikalaudami neleisti, kad lietuvių kalba būtų valstybinė, kad būtų uždrausta Trispalvė Lietuvos vėliava – griežtai protestuodavo prieš visus tuometinės LSSR Aukščiausiosios Tarybos nutarimus, kuriais bent kiek buvo didinamos Lietuvos suvereninės teisės. (Bus daugiau)

Lietuvių Rašytojų draugija Amerikoje išrinko 2004 metų rašytojus ir juos apdovanojo Lietuvių fondo premijomis. Iš kairės LF Pelną skirstymo komiteto pirm. Kęstutis Ječius, vaikų literatūros rašytojas Stasys Džiugas, “Tėviškės žiburių” redaktorius, rašytojas Česlovas Senkevičius iš Kanados ir dešinėje sėdi poetas Alfonsas Tyrutis-Šešplaukis. Premijų įteikimo šventė buvo Čikagoje, Čiurlionio galerijoje, 2004 m. lapkričio 21 d.

Z. Degučio nuotr.

LIETUVOS PREZIDENTUI NEREIKIA PRIIMTI RUSIJOS KVIETIMO Į GEGUŽĖS 9-OSIOS IŠKILMES

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ragina prezidentą Valdą Adamkų neskubėti priimti Rusijos kvietimo atvykti į pergalės prieš nacistinę Vokietiją Antrajame pasauliniame kare 60-mečio minėjimą.

Parlamento vadovas teigė per “Žinių radijo” laidą “Pozicija”, sprendimą, ar vykti į Maskvą šių metų gegužės 9-ąją, reikėtų suderinti su Latvijos ir Estijos prezidentais. Mat, jei Lietuva šiuo atveju pasielgtų priešingai nei dauguma kitų Europos valstybių, esą būtų suduotas rimtas smūgis mūsų šalies įvaizdžiui. “Geriau būtų priimti vieną Baltijos kraštų sprendimą. Manau, kad tiek Estijos, tiek Latvijos, tiek Lietuvos vadovai turėtų elgtis vienodai. Tuomet mes nesukeltume papildomos įtampos santykiuose su Rusija”, - teigė A. Paulauskas.

Tačiau jis suabejojo, ar tik-

rai verta V. Adamkui vykti į Maskvą. Pasak Seimo pirmininko, fašizmas ir nacizmas sąjungininkų pastangomis Antrojo pasaulinio karo pabaigoje buvo priverstas kapituliuoti, todėl natūralu pagerbti žmones, paaukojusius už tai gyvybę. Kita vertus, nugalėjusi pusė taip pat nėra vertintina teigiamai.

“Tuo metu Europoje buvo baisiausios dvi ideologijos - bolševizmas ir fašizmas. Fašizmą sunaikinus, bolševizmas dar labiau išsigalėjo. Lietuva nuo jo dar 50 metų kentėjo. Išsilaisvinimas nuo fašizmo mums neatnešė laisvės ir nepriklausomybės”, - pabrėžė A. Paulauskas.

Seimo pirmininko teigimu, atvažiavę į Maskvą atiduoti pagarbą žuvusiems kovoje su fašizmu, Lietuvos piliečiai turėtų jaustis dviprasmiškai, “nes iš čia atėjo kita

(bolševizmo - *ELTA*) bacila”. “Šiandien Rusijoje šita ideologija dar nėra visiškai sunaikinta. Demokratinės vertybės ir normos, pripažįstamos Vakaruose, ne visada ten įsigali. Todėl važiuojant reikia pagalvoti, kaip bus įvertintas tas žingsnis ir pasaulio visuomenėje, ir Lietuvoje”, - kalbėjo parlamento vadovas.

V. Adamkus praėjusią savaitę pareiškė dar nesąs apsisprendęs, ar vyks į Maskvoje rengiamas gegužės 9-osios iškilmes, ir savąjį sprendimą ketinąs priimti po konsultacijų. “Aš laikysiuosi pozicijos, kuri bus naudingiausia valstybei, atitiks jos interesus, nepaisant to, ką pats jaučiu”, - sakė V. Adamkus ir pridūrė, jog gegužės 9-oji vargu ar Lietuvos žmonėms keltų džiaugsmą.

Lapkričio pabaigoje Vilniuje susitikę Baltijos šalių (Nukelta į 11 psl.)

(Atkelta iš 5 psl.)

TARNYBĄ SOVIETŲ...

Pasak M. Girdvainienės, “sūnus parbėgo tuščiomis rankomis - neturėjo nei karinio bilieta, kitų dokumentų, kurių reikalavo įvairios žinybos ir jų komisijos; po truputį viską surinkom”. Bet motina sakė, jog vis dar turi vilties, kad sūnus gaus nukentėjusio asmens statusą.

ESAMA BIUROKRATINIŲ BARJERŲ

Kodėl taip atsitiko, jog, praėjus beveik 15 metų, iš sovietų armijos pabėgę ir dėl to nukentėję vaikinai vis dar priversti valstyti įstaigų duris, kad valstybė jiems suteiktų nors šokią tokią paramą?

Štai ką į tokį “*Kauno dienos*” klausimą atsakė Lietuvos genocido ir rezistencijos tyri-

mo centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė: “Visa problema yra ta, kad nėra įstatymo, kuris reglamentuotų tokių žmonių teises. Yra įstatymas, kuris numato valstybės paramą asmenims, nukentėjusiems per 1991-ųjų sausio 13-osios ir vėlesnių dienų įvykius, bet bėgliai iš sovietų armijos prie šios kategorijos nepriskiriami.

Kitame įstatyme yra numatyta teikti materialinę paramą asmenims, nukentėjusiems nuo tarnybos sovietų armijoje. Bet šis teisės aktas taikomas asmenims, kurie sovietų armijoje tarnavo iki 1990 metų kovo 11-osios.

Gi bėgliai atsiduria tarsi tarp šių dviejų įstatymų. Tačiau jie gali pretenduoti į nukentėjusiojo asmens statusą, bet su viena sąlyga - jeigu įrodo, kad

invalidais tapo būtent po tarnybos sovietų armijoje”.

D. Kuodytė sakė, kad Lietuvos genocido ir rezistencijos tyrimo centras kreipėsi į Seimą su pasiūlymais taip pataisyti minėtus įstatymus, kad kuris nors iš jų be išlygų būtų taikomas ir bėgliams, tačiau kol kas ši problema iš vietos nepajudėjo.

DVEJŲ METŲ PASTANGOS

Labiau nei L. Girdvainiui pasisekė žinomo žurnalisto Sauliaus Bartkaus broliui Egidijui, kuris gimtinėje atsidūrė po kančių kelių Baku. Ten jis buvo žvėriškai sumuštas, susidorojimo pasekmės išlikusios iki šiol.

Vaikino motina Nijolė Bartkuvienė sakė, kad sūnus nukentėjusiojo asmens statusą gavo tik po didelių vargų - per dvejus metus.

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
14911 127th Street Lomont, IL 60439. Tel. 630-257-1616. Fax: 630-257-1647. E-mail admin@lithfund.org

2005 – NAUJŲ LIETUVIŲ FONDO NARIŲ METAI

Mieli Tautiečiai,

Kviečiame jus visus nedelsiant užtikrinti, kad Lietuvių fondas didesnėmis sumomis remtų lietuvių išlaikymą. Tuo pačiu užtikrinkime ir Lietuvių fondo tęstinumą, kad jis ateityje būtų mūsų visų vaikų ir vaikų vaikų prižiūrimas bei tvarkomas.

Per praėjusius 42-jus metus dosnūs Lietuvių fondo nariai, asmenys ir organizacijos, suaukojo per 15 milijonų dolerių nelinečiamą pagrindinį kapitalą, kurio uždėtis rėmė, remia ir amžinai remia lietuvių švietimą, kultūrą, mokslą, jaunimą ir svarbų lietuvių išlaikymą išeivijoje. Dabartinių LF narių aukų dėka per tuos 42-jus metus LF pagrindinis kapitalas uždirbo ir lietuvių išlaikymui buvo paskirta daugiau negu 11 milijonų dolerių. Jau penkti metai kai kasmet galima skirstyti po vieną milijoną dolerių, bet paramos reikia daugiau.

Kviečiame visus raginti lietuvių kaimynus, draugus ir pažįstamus tuoj stoti nariais į Lietuvių fondą arba papildyti savo ankstyvesnius įnašus kartu su jumis. Iki Vasario 16 arba Kovo 11, kada švėsime Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės šventės šiais 2005-aisiais metais, kiekvienas iš mūsų suraskime, pakvieskime ir įrašykime 5 arba daugiau naujų LF narių ar kandidatų, asmenų arba organizacijų. Įrašykime LF nariais savo vaikus ar vaikaičius, nes jie yra Lietuvių fondo ateitis. 100 dol. auka duoda pilnas LF nario teises, bet galima pradėti su mažesne auka ir iš karto tapti bent LF nariais-kandidatais.

Pradėję naujus 2005-sius metus, nedelsdami padidinkime Lietuvių fondo narių skaičių, užtikrinkime jo ateitį ir reikalingą didesnę paramą lietuvių išlaikymui.

Vytautas Kamantas

LF Tarybos pirmininkas

Arvydas Tamulis

LF Valdybos pirmininkas

Aukas galima nusirašyti nuo JAV federalinių mokesčių, FEIN 36-6118312.

Čekius rašyti ir siųsti:

Lithuanian Foundation Inc.,

14911 127th Street, Lemont IL 60439.

ANKETOS LIETUVIŲ FONDO PRAŠYMAMS

Paramai ir stipendijoms prašymo anketos jau yra Lietuvių fondo tinklapyje (www.lithfund.org). Jas galima gauti ir Lietuvių fondo raštineje.

Stipendijų prašymo pilnai išpildytos anketos su visa dokumentacija turi būti paštu išsiųstos į LF raštinę iki 2005.03.15, pašto anspaudos data.

Paramos prašymo pilnai išpildytos anketos su visa dokumentacija turi būti paštu išsiųstos į LF raštinę iki 2005.04.15, pašto anspaudos data.

Jei turite bet kokių klausimų, prašome kreiptis į LF raštinę: 630.257.1616, FAX: 630.257.1647, e-mail: admin@lithfund.org.

Lietuvių fondo inf.

“Jis per mėnesį gauna maždaug penkis šimtus litų, turi vaiką ir žmoną, o valdžia vis suka galvą, kaip iš nelaimėlio atimti dalį to, ką anksčiau davė. Anksčiau tokiems žmonėms kaip jis buvo įvairių lengvatų - nuolaidos autobusų bilietams, vaistams; dabar tų nuolaidų neliko”, - liūdnei pasakojo motina, kurios širdį slegia jauno invalido likimas.

Ne tik B. Dilpšienė ir M. Girdvainienė, bet ir kitos buvusių kareivių motinos ir tėvai kaltina tuometinę Lietuvos valdžią, kad ji vaikus ragino trauktis iš svietimos kariuomenės.

Jokio oficialaus dokumento, kad tokių raginimų buvo, nėra. Vyriausybės spaudos tarnyba pranešė, kad nuo 2005 metų sausio 1 dienos vėl bus

atnaujintas nukentėjusiesiems sovietų armijoje kompensacijų mokėjimas.

Kompensacijos nukentėjusiesiems sovietų armijoje pagal anksčiau priimtą įstatymą buvo mokamos nuo 1995 metų iki 1997 metų, bet vėliau nutrauktos.

Žmonėms, kurie kreipėsi dėl kompensacijų nuo 1995 metų iki 1997 metų rugpjūčio 1 dienos, jau išmokėta daugiau kaip 30 milijonų litų. Paramą gavo 1600 žuvusiųjų šeimų ir apie 2300 sovietų armijoje sužalotų asmenų bei invalidų.

Tačiau bėgliai vis dar kovoja, kad gautų nukentėjusiojo nuo tarnybos sovietų armijoje statusą. Ir retai kam ši kova baigiasi sėkme.

Leonas Žalys, "Kauno diena"

DAYTONA BEACH, FL

• Gruodžio 1, pirmą kartą naujoje vietoje-Ryans Family Steak House – įvyko LB ruošiami pabendravimo pietūs. Pirm. B. Kožicienė padarė keletą pranešimų ir N. Karaša paskaitė įvairių žinių iš Lietuvos. Buvo pranešta, kad Daytona Beach centrinėje bibliotekoje suruošta gintaro parodėlė susilaukė dėmesio, todėl kitais metais ji bus ruošiama dar kartą. Taip pat šįmet toje bibliotekoje vėl pastatyta šiaudinukais išpuošta kalėdinė eglutė.

• Gruodžio 12 Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach, šv. Mišias aukojo lietuvių bičiulis kun. R. Grasso. M. Jankauskienė gražiai atliko skaitinius, giedojo muz. A.

PALM BEACH, FL

• Gruodžio 5 pamaldas lietuviams laikė kun. K. Nelson. Skaitinius ir kitas maldas lietuvių kalba atliko V. Barius. Bendrą giedojimą vedė “Dainos” choras ir porą giesmių atliko iš savo repertuaro. Vadovavo R. Armalaitė, vargonavo L. Stukas. Pamaldos lietuviams laikomos kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 2 val. St. Jude bažnyčios koplyčioje, prie US 1, Tequesta. Sausio 2 pamaldas laikys kun. K. Nelson, bet vasarį, kovą ir balandį šv. Mišias lietuviškai aukos prel. A. Kontautas.

• **V.Šalčiūnas** pateikė pluoštą informacijos apie Kaune atstatomos Prisikėlimo bažnyčios istoriją, pavertimą fabriku, sugražinimą tikintiesiems ir sunkią jos atkūrimo pradžią. Pirma pašalinus gamyklai įrengtus aukštus ir sienų pertvėrimus, nuo 1993 lėtai vyko atstatymo darbai pagal

Skridulio vadovaujamas “Sietyno” choras. Kun. R. Grasso palinkėjo visiems linksmų švenčių ir pagyrė lietuvių už tautinių tradicijų laikymąsi ir atkreipė dėmesį į iš Virginijos atsilankiusią jauną Jono ir Rūtos Reventų keturių vaikų šeimą, kuri prie altoriaus atnešė aukas. Po Mišių ši šeima pagyvino salėje susirinkusių nuotaiikas. Drauge su “Sietynu” visi sutartinai pagiedojo kalėdinių giesmių ir vaišinosi šeiminių pagamintais valgiais. Tuo buvo užbaigta Daytona Beach gyve-nančių lietuvių šių metų veikla.

• Lapkričio mėnesį Daytona Beach lietuviai paaukojo Kauno Prisikėlimo bažnyčios atstatymui 6,680 dol. ir BALFo labdaros darbams Lietuvoje – 1,455 dol.

turimas lėšas. Vėliau gavus Kauno miesto ir vyriausybės paramą, remontai žymiai pagyvėjo ir pasiekė tokį tašką, kad 2004.12.26 ši bažnyčia pašventinta ir naudojama pagal jos pirminę paskirtį ir kaip paminklas Lietuvos Nepriklausomybei. Gauta 4 mln. litų banko paskola padės užbaigti bažnyčios ir aplinkos sutvarkymą. Bet skolą teks grąžinti. Tam reikalui yra paskelbtas aukų vėjus ir jos ėmė gausiau plaukti. Norintiems aukoti “L.B.” Pateiks informaciją kitose laidoje.

• Gruodžio 5 naujųjų imigrantų organizacija “Saulėtas krantas” LR garbės konsulo Palm Beach įstaigoje sukvietė pasitarimą šeštadieninės mokyklos steigimo reikalu. Buvo apie 40 visuomenės aktyvistų ir šiek tiek tėvų.

Rengėjai pasveikino garbės konsulą Stanley Balzeką, Jr., jo 80 m. sukakties proga. Po to R. Armalaitė pranešė kas padary-

Lietuvių Rašytojų draugijos laureatams įteikimo šventėje 2004 m. lapkričio 21 d. Jaunimo centre, Čikagoje: rašytojas St. Džiugas ir LRD valdybos pirm. Stasė Petersonienė. *J. Tamulaičio nuotr.*

ta ar planuojama daryti, kad čia veiktų šeštadieninė mokykla. Jau yra pasižadėjusios dirbti kelios mokytojos, bet jų reikės daugiau. Mokinių – apie 16. Pamokos numatomos nuo 10 iki 2 val. du šeštadienius per mėnesį. Dar nesutarta dėl mokyimo programos, tačiau nėra palankiai žiūrima į mokymą internetu. Konsulatas sutinka leisti mokyklai naudoti patalpas, jei tam pritaras pastato administracija. Nuo to priklausys pamokų pradžia.

• Kalėdinės programėlės metu buvo pasakojimas apie Adventą, skaitomos eilės, skambėjo dainos.

• Subuvimo dalyviai sudėjo aukų mokyklos pradžiai: A. Biliūnienė – 50 dol., P. Monomaitis – 30, V. Domanskis – 20, D. ir A. Augūnai – 30, R. Balzekas – 20, A. Zotovas – 20, P. Baltakis – 20, J. ir K. Miklai – 20, E. Damijonaitienė – 10, A. Solienė – 10, V. Budvydas 5. “Saulėto kranto” vadovybė už aukas nuoširdžiai dėkoja.

SUNNY HILLS, FL

• Vaiko vartai į mokslą” labdaros organizacijos (kuri rūpinasi apleistais vaikais Lietuvoje sudarydama galimybę jiems lankyti mokyklas) Sunny Hills būrelis buvo įsteigtas 2004 m. liepos 16. Šios organizacijos įgaliotinė yra Julija Janonienė-Mačiulaitienė. Jai talkina Bronė Nakienė ir Rūta Strazdienė.

Vietos lietuviai buvo paprašyti tapti būrelio nariais su 10 dol. metiniu mokesčiu. Jais tapo 41 – kai kurie dar ir auką pridėjo – todėl per vasarą buvo surinkta 730 dol. sekmadienį, gruodžio 5, Julijos ir Juozo Mačiulaičių namuose buvo surengti pietūs. Ir vėl susirinko 41, ir vėl kai kurie paaukojo stambesnes sumas, todėl iš viso buvo surinkta 1,100 dol.

“*Lietuvių biuletenis*” Nr.235

CHICAGO, IL

Čikagoje, Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, lietuvių meno ansamblis “Dainava” ruošia koncertą “Tavo rankose”, paminėti žuvusiems ir kentėjusiems už Lietuvos laisvę. Koncerte skambės Vlado Jakubėno “De profundis” (Iš gilumos) ir “Mylėsi Lietuvą iš tolo”, J. Dambrausko “Malda už tėvynę” ir D. E. Gawthrop “Sing me to Heaven” (Veski į Dangų). Stambiausias koncerto kūrinys bus atliekamas su 24 narių orkestru. Tai kompozitoriaus Morten Lauridsen “Lux Aeterna” (Amžinoji šviesa) – penkių dalių muzikinė meditacija, kviečianti klausytoją pasikliauti amžinosios šviesos pažadu. Koncertas įvyks sausio 16 d. 3 v. p. p.

JAV LB Socialinių reikalų taryba ir Vyresniųjų lietuvių centras ruošia metinį “Labdaros vakarą” sausio 22 d., 6:30 v.v. “Seklyčioje”, Čikagoje. Visi yra kviečiami šiam “Labdaros vakarą” dalyvauti ir paremti JAV LB Socialinių

reikalų tarybą, kuri per ištisus metus tiesia ranką visiems pagalbos reikalingiems lietuviams. Dėl rezervacijų skambinkite Birutei Podienei į Socialinių reikalų tarybos raštinę tel. 773-476-2655.

LIETUVIŲ TELEVIZIJA IŠ NAUJOS STOTIES

Nauji metai kartais atneša naujovių – laukų ir nelauktų. Taip atsitiko ir Amerikos lietuvių televizijai, kai prieš kelias savaites WFBT stotis ir jos savininkas Weigel Broadcasting kompanija pranešė, kad nuo 2005 m. sausio 1 d. 23 Čikagos kanalas nustos rodyti etnines programas ir siūlo rodyti per naujai jų įsigytą 48 kanalą. Tiek mes, lietuviai, tiek visos kitos anksčiau per 23 kanalą transliavusios Čikagos etninės bendruomenės, t.y. lenkai, indai, kinai, graikai, ispanai, filipiniečiai, bulgarai, serbai ir kiti gavo pasirašyti naujas sutartis su WFBT stotimi dėl programų rodymo per 48 kanalą. Pasirinkimo nebuvo: arba 48 kanalas, arba jokie. Todėl ir rodome lietuviškas laidas per 48 WFBT Čikagos kanalą. Šio kanalo, kaip ir 23-ojo, siųstuvas transliuoja nuo aukščiausio JAV pastato – Sears Tower dangoraižio ir, pagal WFBT stoties atsiųstą planą, apima nuo Waukegan šiaurėje, Elgin ir Aurora šiaurės vakaruose iki Joliet pietvakariuose, Monee pietuose. Pagal šį planą jis turi būti matomas ir Indianoje maždaug iki Gary miesto. WFBT stoties administracijos teigimu naujasis siųstuvas yra beveik pusantro karto stipresnis už senąjį. *LT inf.*

Redakcija primena visiems tiems, kurie siunčia nuotraukas, kad jos būtų atspausdintos *Dirvoje*, nepamiršti parašyti, kas nuotraukoje nufotografuota: kokios organizacijos nariai, data, vietovės pavadinimas ir asmenų vardai ir pavardės, kas fotografavo. Štai, spausdiname vyrų choro nuotrauką, bet kas tam vyrų chorui diriguoja - neparašyta.

2004 m. gruodžio 12 d. įvyko 19-asis Toronto lietuvių choro “Volungė”(vadovė D.Viskontienė) ir Prisikėlimo parapijos kalėdinės muzikos ir maldos vakaras “Žemėn taiką nešu”, kuriame dalyvavo Prisikėlimo parapijos jaunimo choras (vadovė A.Puodžiūnienė) ir svečiai iš Clevelando – Dievo Motinos parapijos choras “Exultate” (vadovė R.Čyvaitė-Kliorienė). Šiame kalėdinio susikaupimo koncerte buvo giedamos J.Naujalio, J.Gallus, J.F.Wade, V.Miškinio ir kitų kompozitorių giesmės su kun. St. Ylos, N.Benotienės, V.Samoniio ar N.Kersnauskaitės žodžiais. Nuotraukoje bendras vyrų choras.

D. Puterio nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Latvijos ministras pirmininkas Aigaras Kalvytis, sveikindamas šalies gyventojus su Naujaisiais metais, akcentavo kaimynių - Lietuvos ir Estijos ekonominius laimėjimus ir paragino Latvijos gyventojus "nelaikyti vienas kito kvailiais ir blogais žmonėmis". "Kodėl mes pati skurdžiausia Europos Sąjungos šalis? Dar daugiau - kodėl mes pati skurdžiausia Baltijos šalis? Kodėl mes geriame lietuvišką, o ne latvišką pieną? Kodėl estai pagal kai kuriuos rodiklius aplenkė mus dešimčia metų į priekį? Rimčiau apie tai Latvijoje nebuvo diskutuojama", - sakė premjeras ir ragino apie tai susimąstyti likus kelioms minutėms iki naujųjų metų. Jo nuomone, korupcija - ne vienintelė tokios padėties priežastis. "Korupcija negalim paaiškinti, kodėl ant kiekvieno mūsų kampo lietuviškos, estiškos ar norvegiškos, bet ne latviškos parduotuvės. Korupcija negalima paaiškinti, kodėl mums katastrofiškai trūksta jaunų mokslų daktarų. Korupcija negalima paaiškinti, kodėl mes turime tiek mažai verslininkų", - sakė A.Kalvytis. Vyriausybės vadovo nuomone, Latvija todėl atsilieka nuo artimiausių kaimynių, kad jai trūksta susitelkimo ir patriotizmo.

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis pasveikino naująjį Lenkijos užsienio reikalų ministrą Adamą Danielį Rotfeldą ir pakvietė jį atvykti į Lietuvą. Kaip pranešė Užsienio reikalų ministerija, naujam kolegai paskambinęs A. Valionis buvo pirmasis tai padaręs užsienio reikalų ministras.

Pokalbio metu A. Valionis išreiškė įsitikinimą, kad Lietuvai ir Lenkijai tapus Europos Sąjungos (ES) bei NATO narėmis, dar labiau sustiprės abiejų šalių strateginė partnerystė. Ministras pabrėžė, kad Lietuva ir Lenkija savo aktyviais veiksmais padės įgyvendinti Europos kaimynystės politiką. Kartu A. Valionis pabrėžė, kad transatlantinio ryšio stiprinimas išlieka svarbus Europos saugumui, savo ruožtu naujiems ES kaimynams būtina suteikti eurointegracijos perspektyvą.

Pasveikinęs A. D. Rotfeldą su naujomis pareigomis, Lietuvos diplomatinio vadovo jį taip pat pakvietė atvykti į mūsų šalį. Ministras sutarė susitikti Druskininkuose sausio pabaigoje.

ELTA primena, kad A. D. Rotfeldas užsienio reikalų ministro pareigose pakeitė Włodzimierz Cimoszewicz, kuris buvo išrinktas Lenkijos Seimo pirmininku vietoj atsistatydinusio Jozef Oleksy.

A. D. Rotfeldas yra Varšuvos universiteto profesorius, nuo 2002 metų jis užėmė Lenkijos užsienio reikalų viceministro pareigas.

Per artimiausią pusmetį Lietuva sieks gauti kuo didesnę ES paramą svarbiems energetikos ir infrastruktūros projektams - Ignalinos AE uždarymui ir Karaliaučiaus tranzito palengvintos tvarkos realizavimui. Nuo sausio 1 dienos pirmininkavimą ES perėmus Liuksemburgui, visų Sąjungos valstybių vienas iš svarbiausių darbų bus susitarimas dėl ilgalaikio ES biudžeto 2007-2013 metams. "Tai nebus lengvas darbas. Mes, aišku, bandysime daryti viską, kad mums svarbūs prioritetai - parama naujoms neturtingoms šalims, finansavimas Ignalinos atominės elektrinei ir Karaliaučiaus tranzitui - atspindėtų susitarime dėl biudžeto. Taip pat svarbus ir pačios paramos efektyvumas, kad turtingesnės šalys negautų daugiau negu neturtingos ir naujos Bendrijos narės", - sakė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ES departamento direktorius Žygimantas Pavilionis.

Savaite Izraelyje ilsėjęsis ūkio ministras Viktoras Uspaskichas šiandien jau turėtų grįžti iš daug kalbų sukėlusių atostogų. Mat ministras atostogoms pasirinko šalį, suteikusią prieglobstį kai kuriems Kremliaus puolamos "Jukos" akcininkams. "Atostogų maršrute - "Jukos" pėdsakas. Jis turi ryšių su ta įstaiga Kremliuje.

Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Šarūnas Adomavičius dalyvavo Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (BRIST) susitikime dėl Pietryčių Aziją nusiaubusios stichinės nelaimės. Anot URM, ES pirmininkaujantis Liuksemburgas ir Europos Komisija neeiliniame susitikime pateikė bendrą ataskaitą apie padėtį cunamio nusiaubtuose regionuose. Diplomatai susitikimo metu svarstė ES, jos narių ir tarptautinių organizacijų teikiamos humanitarinės pagalbos koordinavimą bei nukentėjusiųjų valstybių poreikius, ypač sveikatos apsaugos sektoriuje. Blokui priklausančios valstybės taip pat žada aptarti Ženevoje vyksiančio tarptautinių donorų susitikimo detales.

Lietuva taip pat prisideda prie tarptautinės bendrijos pastangų likviduoti katastrofos padarinius ir padėti nukentėjusiųjų valstybių gyventojams.

Vyriausybė nutarė nukentėjusiesiems Pietryčių Azijoje iš rezervo fondo skirti 350 tūkst. litų. Lietuvos Raudonasis kryžius skelbia surinkęs beveik 300 tūkst. litų, o Lietuvos "Caritas" kartu su katalikų Bažnyčia paskelbtos akcijos metu surinko dar apie 24 tūkst. litų. Vilniaus miesto savivaldybė yra įsipareigojusi pagalbai skirti 100 tūkst. litų.

Jungtinės Tautos bėgsta, kad cunamio aukų skaičius Azijoje gali gerokai viršyti 200 tūkstančių. Taip atrodo Šri Lanka, nukentėjusi labiausiai, kur nuo stichinės nelaimės žuvo arba dingo be žinios daugiau 30 tūkstančių žmonių. Europiečiai nuo Vilniaus iki Romos sausio 5 d. trimis tylos minutėmis pagerbė cunamio Azijoje aukas ir galvojo apie milijonus kitų žmonių, kurių gyvenimą sugriovė ši katastrofa. Virš Europos Sąjungos valstybinių pastatų plevėsavo iki pusės stiebo nuleistos vėliavos, o vyriausybės vidurdienį pakvietė tylos minutėmis paminėti žmones, žuvusius per gruodžio 26-osios žemės drebėjimą ir cunamį Indijos vandenyno regione.

T. Mayer (tarptautinio Raudonojo Kryžiaus) nuotr.

PIRMININKAVIMĄ PERĖMĖ LIUKSEMBURGAS

Pirmąjį 2005 metų pusmetį 25 šalis jungiančiai Europos Sąjungai pirmininkaus viena iš mažiausių valstybių narių - Liuksemburgas, skelbia tinklapis "EU Observer". Liuksemburgo administracijos sistema, sukurta valdyti maždaug 460 tūkst. gyventojų turinčią šalį, kurios premjeras Jean-Claude Juncker eina ir finansų ministro pareigas, kitus šešis mėnesius valdys per 450 mln. gyventojų turinčios ES politinę kryptį.

Kitus šešis mėnesius, kuriuos Liuksemburgas stovės prie ES vairo, turėtų dominuoti pinigų klausimai, mat tikimasi pasiekti tam tikros pažangos diskutuojant dėl ES finansavimo 2007-2013 metais.

Sutarta iki birželio pasiekti politinį susitarimą dėl biudžeto išlaidų ribos. Tačiau diskusijos turėtų tęstis ir tuomet, kai pirmininkavimą perims Didžioji Britanija, nes vyriaus-

sybės vis dar nesutaria, kiek turėtų mokėti į ES biudžetą.

J. C. Juncker taip pat teks panaudoti savo politinius sugebėjimus bandant užtikrinti susitarimą dėl euro zonos taisyklių, dar vadinamų ES pastovumo ir augimo paktu. Šių taisyklių sistema buvo sujaukta 2003 metų pabaigoje Europos Komisijai susikivirčijus su Vokietija ir Prancūzija.

Liuksemburgo pirmininkavimo laikotarpiu valstybės narės taip pat persvarstys stringančią Lisabonos darbotvarę, susijusią su ES tikslu iki 2010 metų tapti konkurencingiausia pasaulio ekonomika. Praėjus pusei laiko teks įvertinti, kaip sekasi įgyvendinti minėtą tikslą, kuriam pakenkė valstybių narių nenoras didinti išlaidas tyrimams ir taikomajai veiklai bei įgyvendinti bendrosios rinkos taisykles.

J. C. Juncker vyriausybei taip pat teks užtikrinti, kad

sklandžiai įvyktų vasarį numatytas JAV prezidento George W. Bush vizitas Briuselyje.

Be to, Liuksemburgas "paveldėjo" politines pasekmes, susijusias su praėjusį mėnesį priimtu ES sprendimu spalį pradėti stojimo derybas su Turkija. Liuksemburgo pirmininkavimo laikotarpiu, tiksliau - kovo 17 dieną, taip pat bus pradėtos stojimo derybos su Kroatija, o balandį - pasirašytos stojimo sutartys su Bulgarija ir Rumunija.

Kitas svarbus klausimas - keliose valstybėse numatomi referendumai dėl ES konstitucijos. Pirmoji referendumą surengs Ispanija, kurioje rinkėjai dėl ES konstitucijos balsuos vasario 20 dieną.

Viena iš pirmųjų Liuksemburgui teksiančių užduočių bus ES paramos cunamio nuniokotai Rytų Azijai koordinavimas. Europos Komisija cunamio nuniokotam regionui jau pažadėjo skirti 30 mln. eurų, tačiau pridūrė galinti skirti gerokai daugiau lėšų. *ELTA*

“ORANŽINĖ REVOLIUCIJA” PALIES VISĄ RYTŲ EUROPA

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus mano, kad Ukrainos oranžinė revoliucija, atvedusi į pergalę prezidento rinkimuose provakarietišką opozicijos vadą Viktor Juščenko, turės atgarsį visame Rytų Europos regione. Be to, V. Adamkus 2005 metais pirmojo savo vizito greičiausiai vyks į Ukrainą - į išrinktojo šios šalies prezidento Viktor Juščenko inauguracijos iškilmes, po susitikimo su V. Adamkumi sakė užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Šiomis mintimis prezidentas pasidalijo su žurnalistais Prezidentūroje vykusoje šventinėje popietėje. "Man atrodo, kad tokie įvykiai, kaip, vadinamoji Ukrainos oranžinė revoliucija, vis tiek turės tam

tikrą atgarsį ir kitose Rytų valstybėse. Aš realiai žiūrėdamas nemanau, kad tai neturėtų tam tikro atšaukio mūsų kaimynės Baltarusijos demokratiniame procese. Aš galvoju, kad ir ta pati Moldova su tam tikru dėmesiu žvelgia ir žiūri kas vyko. Ir galbūt kitose keliose valstybėse", - sakė V. Adamkus.

Panašią mintį išsakė ir gruodžio pradžioje Vilniaus konferencijoje dalyvavęs žinomas JAV politologas Zbigniew Brzezinski. Jis ir kiti Vilniaus konferencijos dalyviai tuomet pabrėžė, kad įvykiai Ukrainoje, kuomet tūkstančiai žmonių išėjo į gatves ir piketavo sostinėje Kijeve, reikalaudami teisingų prezidento rinkimų re-

zultatų, turėtų būti raktas į Rusijos demokratizacijos procesus bei lemti tolesnius įvykius Moldovoje ir Baltarusijoje.

Tuo tarpu Lietuvos prezidentas, kalbėdamas apie Ukrainos įvykių reikšmę Rytų Europai, pažymėjo Rusijos išskirtinumą. "Aš jokia būdu neliečiu Rusijos atvejo, ten demokratijos procesas vystosi kitu keliu - yra milžiniška valstybė ir sunku prognozuoti kokios jėgos dabar turėtų persvarą sprendžiant dėl laisvo, vakarietiško demokratijos požiūrio ar idėjų įgyvendinimo valstybėje. Matome tik tiek, kad ten tas procesas vyksta labai lėtai, bet reikia pripažinti, kad jis vyksta", - sakė V. Adamkus. *ELTA*

ŽEMĖN TAIKĄ NEŠU DANGUOLĖ LELIENĖ

II.

Tokių, lietuviškai nekalbančių, bet puikiai dainuojančių, chore yra 5 ar 6. "Įdomiausia, kad jie mus patys nustebina mintinai išmokę taisyklingai lietuviškai dainuoti, nors gal būt ne visuomet suprantantys apie ką dainuoja, "- pasakojo Dalia Armonienė, kuri taip pat sakė, kad dauguma choro narių pažįsta ir skaito iš natų, bet yra ir tokių narių, kurie to dar tik mokinasi. "Sudėtingesnę dainą ar giesmę mokinamės atskirais balsais. Kartais repeticijos rengiamos atskirai vyrams ir moterims".

Paklausti, ką jiems reiškia dainuoti chore, Volungiečiai taip pat nebuvo santūrūs. "Dainavimas, muzikavimas nuo vaikystės man buvo mėgstamiausias užsiėmimas... Choras tapo mano antraisiais namais. 15 pastarųjų metų aš kiekvieną penktadienį laukiu grįžti į "savo šeimą". Mane džiugina akordų skambesys, domina, kodėl kartais jie neskamba. Aš trokštu susipažinti su naujomis dainomis ir kuo jos sudėtingesnės, tuo įdomiau, "- pasakojo Teodoras Pabrėža.

"Visą savaitę dirbam, lekiu plušam... Dainavimas

chore, tai tarsi tyro vandens gurkšnis dykumoje. Tai tiesiog sielos atgaiva"- dalinosi išgyvenimais Angelės ir Romo Krasauskų šeima.

"...atėjau į chorą vedina dviejų tikslų. Pirmas - dainuoti. Dainuoti, kaip kvėpuoti. Mokytiis džiaugtis garsu, balsu, gaida. Antrasis – laikytis lietuviškos aplinkos, kalbos, žmonių. Liestis ir nepamesti, nepamiršti savo šaknų..." - savo jausmus apsakė Violeta Levandauskienė.

Kęstas Keparutis suskaičiavo, kad dainuoja "Volungėje" 7-is metus, todėl "...išeina, kad visus metus kiekvieną dieną važiauvau į repeticijas iš Hamiltono į Toronto... Po repeticijos tokią palaima, lyg po hockey varžybų... Galėtų ateiti daugiau vyrų į mūsų chorą".

"...mane tartum iš vidaus kažkas kviečia dainuoti. Nuostabu, kad per dainą gali save išlieti. Repetuojam penktadienį, tai man būna savaitės darbų pabaiga, kuri yra tarsi įžanga savaitgalio poilsiui" - išsiliejo Aldona Remesat.

Įvairūs žmonės, įvairios mintys, bet visus juos vienija nuostabus muzikos garsų pasaulis, kuris reikalauja ne-

Jungtiniam chorui diriguoja Rita Kliorienė.

D. Puterio nuotr.

mažai pastangų ir pasiaukojimo, bet kartu teikia daug aistros bei pasisekimų džiaugsmo.

Muzika yra jų išsilavinimas, pašaukimas, filosofija ir religija...

Tarpe kitų iškilių asmenybių, Šiaurės Amerikos lietuvių bendruomenėse ne vieną dešimtmetį buvo minimos dvi pavardės, ryškią vagą brėžiančios išeivijos lietuvių kultūriniam gyvenime. Tai chorų "Exultate" vadovė Rita Čyvaitė-Kliorienė ir "Volungės" vadovė Dalia Viskontienė. Būtų sunku suminėti visus renginius, organizuotus

šių išradingų muzikų, todėl ir paprasčiau jas pačias papasakoti apie save:

"Exultate" choro vadovė **Ritą Kliorienę** kviečiu grįžti į praeitį ir klausiu: "Kada pajutote, kad muzika yra viena iš Jūsų mėgstamų dalykų?"

- Geriems draugams padovanuojus pianiną, mano tėveliai leido seserį į pianino pamokas. Tuomet aš buvau 4 metų. Sesuo mokinosi groti iš natų, o aš – iš klausos. Tai man labai patiko. Abu tėveliai muzikalūs, nors jie nėra muzikai iš profesijos. Važiuodami mašina dažnai kartu

dainuodavom: mama - melodiją, o tėtis visad traukdavo antru balsu. Mokėjom labai daug liaudies dainų. Švenčių metu teveliai su draugais dainuodavo, o aš jiems pritar-davau pianinu. Lankydama gimnaziją, kartu mokiausi pas Clevelande gyvenantį kompozitorių Joną Švedą. O Clevelando valstybiniame universitete mokiausi groti su pianistu Andriumi Kuprevičiumi, kuris buvo ir ypatingai puikus pedagogas. Įgautą patirtį naudoju mokydama savo chorą.

(Bus daugiau)

Doloresa Kazragytė

XXXXVI

KEISTUOLĖ

*Ties kliokiančiu purvo klanu,
Apnuoginęs sielą ir kūną,
Į savo svajonę einu
Linguojančių medžių
viršūnėm!*

(N. Laurusevičienė)

Jis nutilo. Mane apėmė lengvas jaudulys. Kur ji dabar, ta keistuosė? Kur ta svajotoja? Ta fantazijų mergaitė? Kokiom viršūnėm nuskriejo? Kas šitaip gyvena? Argi šitaip kas lekia paskui savo svajonę?

- Nejaugi nebepamatysi?

- Nežinau. – Luras užsikosėja. Nutyla. Žila galva nuleista. Pirštai nervingai lanksto smilgą. Gražiai, brangiai apsi-rengęs (Luras turi idealų skonį). – Jau dešimt metų prabėgo. – Atsiduso.

- O kas, tavo manymu, yra svajonė?

- Gal... dangaus troškimas, gal – išsivaduoti iš daiktų, gal noras pakeisti gyvenimą... Nežinau. Ko gero, tai yra tai, vardan ko ir verta gyventi. Aš ir motina manėme, kad praeis. Kad tai paauglystė. O ji... tokia ir išnyko.

Ji – tai Beatričė. Lauro sesuo. Betė. Ją taip vadindavo.

Betei buvo 13 metų, kai kartą, grįžęs namo, išgirdo ją

kalbant, nors nieko namie nebuvo. Sesuo stovėjo savo kambario vidury, iškėlus rankas, ir kalbėjo:

- Laimingas tu, broli. Ir aš noriu išplaukti. Kai grįši, papasakosi, kokia ta Australija. Rašyk man, broli. Lauksiui.

- Su kuo čia kalbi? – paklausė apstulbęs.

- Su broliu, - garsiai atrėžė nė kiek nesutrikusi ir, trenkusi durimis, išėjo.

Pasakė motinai. Abu nusprendė nieko neklausinėti. Paauglystės fantazijos, - galvojo. Luras buvo 10 metų vyresnis. Mažai bendravo su sese. Gal dėl to?

Bėgo metai. Betė gerai mokėsi. Neturėjo draugų. Iš-tisas valandas sėdėdavo viena savo kambarį. Gražiai piešė, gražiai rašė rašinius. Baigė vidurinę.

- Kur mokysies toliau? – paklausė kartą. Betė ruošėsi kažkur eiti.

- Niekur! – atrėžė ir, vėl trinkelėjusi durimis, išlėkė.

Vieną vakarą grįžęs iš darbo išgirdo barnį. Motina rėkė. Verkė. Betė kalbėjo šaltu pakeltu balsu:

- Nebūsiu gydytoja, mama!

- O kas būsi?! Kas?! – su-klykė motina.

- Niekas! Niekas! Niekas! – kartojo kaip užsukta.

- Aš tau parodysiu "niekas"!

Stosi į mediciną! Viskas! Kur eini?! Kur tu eini?!

- Nebegyvensiu čia. Leisk, mama!

- Tik per mano lavoną! Pastumk motiną! Pastumk!

Įsikišo Luras. Skandalas atslūgo. Betė stovėjo sustingusi kaip stulpas. Motina šnypstė į nosinę.

Niekur neišėjo. Įstojo į mediciną. Praėjo trys ramūs, vienodi, tylūs metai. Betė visada viena ir viena savo kambarį. Luras turėjo savo problemų: meilės, darbo, karjeros. Jiedu retai matydavosi. Dažniausiai susidurdavo prieškambarėje: vienas pareidavo, kitas išeidavo: "Iki!" "Iki!" – ir viskas. Motina rūpinosi, kad visi būtų gražiai apsirengę, kad dirbtų, uždirbtų, mokytųsi, o ji pati galėtų vasarą praleisti Palangoje. Moterų pliažė. Jos galvoje buvo aiškus kvadratas. Daugiau jokių linijų.

Ankstyvą pavasarį Betė su grupiokais ruošėsi važiuoti į Daniją. Prieš kelionę pasibeldė į Lauro kambarį:

- Atėjau atsisveikinti.

- Niekada neužėini... Tai laimingai.

- Koks gražus vaizdas pro tavo langą... O! Žvaigždė nukrito. Gerai, kad spėjau pagalvoti...

- Troškimą? – Luras nusi-juokė. – Jei ne paslaptis, ko

trokšti?

- Iškeliauti, - tyliai pasakė neatsigrėžusi.

Laurui sunku buvo bendrauti. Kažko varžėsi.

- Tu išgražėjai... Klausyk, ar pameni, seniai aš tave užklupau kalbant... Apie koki brolį tu ten...

- Apie savo. Pamenu. – Ji vis dar buvo nusigrėžusi.

- Baik, Bete. Aš tavo brolis. Kito nėra.

- Yra. Jūroje.

Baik, sakau! Ko tu nori, Bete, ko ieškai?

- Noriu... pabandyti... kas man skirta. Išplauksiu į jūrą...

- Į jūrą. Nori būti laivo virėja, ar dar blogiau?

- Nenoriu čia gyventi.

- Jūra! Gimnazistų svaichiojimai. Tau jau dvidešimt...

- Galvok kaip nori, - greitai priėjo, priglaudė skruostą, įbruko į delną blizgantį stikliuką, kurį Luras buvo jau radęs, kai Betei suėjo šešeri metai, ir, vėl trinkelėjusi durimis, išlėkė.

Išvažiavo rytą į Daniją... ir jau dešimt metų negrįžta. Praėjo motinos ašaros, isterijos, gyvenimas teka... Po pusmečio atėjo laiškas. Vienintelis. Betė prašė atleisti. Prašė suprasti. Vienas lapelis skirtas motinai. Kitas – Laurui. Rašė, kad visada jį labai mylėjo, troško draugystės, dėmesio. Visada jį prisimins. Visada

mylės. O toliau taip: "Kokia keista ši naktis. Rytoj išplaukiu. Toli. Tyliai pliuškena bangos. Laivai ilsisi prieš kelionę. Žuvėdros miega įkišusios snapelius į plunksnas. Man taip gera, broli. Uosto žiburiai draugiški. Aš nieko nebijau. Namie visko bijodavau. Ir kodėl man atrodo, ne, ne atrodo, aš tikiu... Tikiu, kad kažkur, už vandenynų, o gal dar toliau nei už vandenynų, gal kitose galaktikose... gyvena geri, ramūs, išmintingi žmonės. Jie sugyvena su žvėrimis ir paukščiais. Jie gali tapti tavo draugais, jei nori, nenori – netrukdytavo vienatvės. Nekaltins, nesistebės, jei sugalvos miegoti ant samanų ar iširengti guolį medyje. Negali nebūti tokios vietos. Tada nebūti jokios vilties.

Aš pradėdau gyventi savo gyvenimą. Ar supranti mane, broli? Prašau, suprask. Palinkėk man laimingos kelionės".

Ir viskas. Betė išplaukė.

Nėra nakties, kad jos neprisiminčiau. Stikliukas žiba sekcijoje... Pravažiuoja mašina ir... sužiba... Žinai, tas žibėjimas man sako, kad Betė laimėjo, - užbaigė savo pasakojimą Luras.

Ir aš taip galvoju. Pavydžiu. Kodėl mes slapta pavydime tiems keistuosliams?

PASKUTINIS ARKLYS

Valerija Lėgaudienė

(Pirmoji Dirvos konkurso premija)

Kiaurą naktį Boleslovas Rimkus žiburiavo tvarte, slaugydamas dieglių varstomą Sartį. Nusikamavo, pailso, nes jau nuo vakar ryto plūkėsi su tuo arkliu: vedžiojo, lapuota rykštele draudė krentantį voliotis, šiaudų gniūžte tryniojo prakaitu nurasojusias pašones, šaltu vandeniu laistė virpuliuojančią nugarą, žiodino ir pilstė į gerklę glauberio druskos tirpalą. Gyvulys vis blogėjo, ap-suko kvėpavimas, silpo pulsas, tūpėsi ant užpakalinių kojų lyg katė. Pašauktas veterinaras darė ką galėjo, ką mokėjo, bet, pasijutęs bejėgis, ėmė erzėtis:

- Prišeriant visokių raugulų, o paskui verkšlenat. Kvailas šeimininkas – gyvuliui pagrabas...

Boleslovui lyg yla kas į širdį. Čia jis nekaltas! Tas rupūžė Jucys! Tik praušus atbėgo: paskolink, girdi, arklelį vagoms išvarinėti. Išsivedė. Juk žinojo, kad Sartis baidosi perkūnijos! O nepasaugojo! Užkluptas griausmo ir žaibų gyvulys, plūgeliu velkinas, puolė į daržinę, išversdamas jos suklypusias duris. Ten po audros ir rado dieglių pervers-tą žemėn.

- Dovanok, Boleslovai, nežinojau, kad boba daržinėj buvo papylusi pernykščių runkelių liekanas... Dovanok... - prašė Jucys.

Boleslovą smaugė tūžmastis: dar verkšlena rupūžė! Dvėsenų skūrlupys! Pasipainios – kaulus sutrupinsiu ...

Vakarop Sartis lyg pagerėjo: nebekrito žemėn, ir akys prašvito, nužirgliavo į tvartą, kartą net išmatas metė. Bet paryčiais Boleslovas išvydo vėl liūdną pasikeitimą: arklys lyg sustingo ožio stovėsenoj – priekines kojas atspyręs pirmyn, užpakalines – atgal, kvėpavimas – lyg dusulinga dejonė, pusiaumirkos akys, atrauktos skausmo plėvele, nebelaikė ašarų, ir tos gelsvu skruostų plauku vinguriavo žemyn. Gydytojas tik skėstelėjo rankom:

- Po visam arkliui. Veskit iš tvarto, kad neturėtumėt paskui bėdos.

Kiek Boleslovas betampė Sartį už apynasrio, šis nė žingsnio link durų. Puolė talkon kaimynai, bet vos tik nustumdavo gyvulį arčiau durų, tas ir vėl lyg koks kalnas stūmėsi į savo gardą, tarsi sakydamas – čia bus mano kapas... Pavarė Boleslovas vyrus iš tvarto, atsinešė iš trobos minkštimą duonos. Taip visa-da darė, kai žadėdavo Sarčiui ypač sunkią darbo dieną, ir tuomet Sartis, paglemžęs duo-

ną, lyg ištikimas šuo, be jokio pavadžio, sekdamas paskui jį iš tvarto. Ir dabar Boleslovas surado arklio lūpas, prispaudė prie jų kvapnųjį duonos mikštimą. Pajuto, kaip drėgnos lūpos apkabino duoną. Paglostinėjo kaktą, nes buvo įsitikinęs, kad ten glūdi Sarčio išmintis, paskui prigludo prie pat jo ausies, ėmė įkalbinėti:

- Einam, Sarteli, einam, gelsvasis baltakarti...

Sujudo Sartis žengti paskui savo žmogų. Pasiūbuodamas, pastenėdamas pasiekė pavasariškai pažalusią dobilieną, nunėręs galvą kartą net papešė žolės, bet ji nepasiekė gerklės – dobiliukai liko kabėti tarp-lūpy. Kojos lyg guminės ėmė linkti, nebeatlaikė sunkaus kūno. Išsitiesė Sartis žolėj, kurį laiką grabaliojo kojomis orą, laužė aukštyn nuo žemės galvą, tarsi ieškotų už ko nusitverti, kad dar kartą prikeltų save, visą geliantį, alpėjantį. Boleslovas spaudė prie žemės besidaužančią gyvulio galvą ir išsigando Sarčio akyje lyg upės tėkmėj išvydęs raibuliujantį savo šešėlį. Nesavas atšoko, kai arklio kūnu nubėgo konvulsijos, užpakalinės kojos sujudo, kirtu kanopomis žemę, lyg siektų nutrenkti per arti prisėlinusią mirtį.

Paaimanavęs: o Dieve, koks skausmingas gyvybės ėjimas iš kūno, Boleslovas ėmėsi darbo – reikėjo apgerbti Sartį. Metaliniu šepetiu dailiai sušukavo ligos nutriušintą gelsvąjį kūno plauką, net širdis atlėgo, kai prisiminė kaimynų įtarinėjimus:

-Ar tu kaimyne, kartais slaptom nedailini dažais Sarčio karčių ir uodegos?...

Ištraukė tarp lūpų kabančią žolę, prikalė prie kanopos atsiknojusią pasagą. O įkapių tiek ir tebuvo: toji pasaga ir išėginės kamanos iš gelsvai spindinės odos, paausiuose – po varinį ornamentuotą skrituliu-ką, antkakčio dirželis žydras su baltu žvangučiu vidurkakty. Tos pačios kamanos, kurias prieš septynetą metų pasirūpino dvynukių dukraičių krikštynoms. Atmena, kaip anuokart kūmai užsispyrė:

- Neieškok jokio automobilio. Mergytes pas kleboną nulakinsim tavo gražiuoju Sar-tuku...

Tai tomis kamanomis gražiai pakamanojo Sarčio galvą. Niekaip nepavyko užverti pusiaumirkų akių. Tamsus plyšelis pro baltas blakstienas spindėjo geraširdiškai ir žadino Boleslovą atgailai: kiek kartų jam kroviau per didelę našta, variau per tolimą kelią,

ėdžiosna dėjau per menką pašarą, skolinėjau kaimynams lyg kokį daiktą...

Taip apgerbęs negyvėlį, pasišaukė iš trobos savo moteris. Žmona mintyse sau kalbėjo – čia guli nelaimė, ir jos veido raukšlės pastebimai gilėjo. Duktė netvėrė žiūrėti į negyvąjį, tik savy aimanavo – čia guli mirtinas liūdesys: juk prieš metus palaidoto vyro netektis jai tebegniaužė kvapą. Dukraičių žvilgsniai rėkte rėkė – čia guli didelis siaubas, ir jiedvi atbulas baimė traukė nuo čia šalin. Moterys greitai ding-troboje, už storų sienų slėpdamosios nuo dobilienoje gulinės negandos.

Boleslovas pasijuto vienišas, sėdosi ant akmens priešais Sartį, parėmė galvą, panoro išsipasakoti, atsisveikinti su gyvuliu...

...Matai, Sartį, kokia moteriška ir trapi mano šeima. Tik tu ir aš tebuvom namų tvirtybė ir jėga. Palikai mane vieną prie nesuarto lauko, nepakinkyto vežimo. Buvai didelis darbininkas. Ne botagu varomas, tik lapuota šakele pamojuojamas. Vienintelis kaimo arklys. Per visų mažžemių laukus kinkavai prakaitą liedamas. Tave supratau, tavo būdą pažinau. Kai pasaga imdavo graužti gyvnagį, atkišdavai man koją, o akys būdavo gailios. Negėrei drumzlinu vandens iš kiaulinio indo: vertei tokį indą ant šono su visu gėralu. Tau reikėjo tyro vandens. Tik tau vienam leidau pro vartelius, pro gėlių darželį ateiti prie garbingojo šulinio: pažvinguliuodamas laukdavai, kol svirtis ištrauks iš gelmės gaiva kvepiantį, sidabro čiurkšlėm tyškantį kibirą ir gerdavai tyrų tyriausią gėrimą iš malonumo primerkdamas akis. Mokėjai ir pasilinksminti. Išrietęs kaklą, pažaičiuodamas akimis, spindėdamas gelsvu plauku, plevėsuodamas baltais karčiais, užpakalinėmis kojomis vis paspardydamas orą, diendaržio aptvare imdavai taip šuoliuoti, jog dvy-nukės dukraitės, pašokusios ant aptvaro lentinės tvoros, krykšdavo:

- Cirkas! Cirkas!

Ir širdį gerą turėjai. Kai juodgalvė avis atsivedė ėriuką ir vijo nuo savęs jį šalin, daužydama kieta berage kakta, tu įvaikinai jos naujagimį, maloniai priimdamas į savo ėdžias. Avinukas, pralindęs į tavo gardą, įsirisdavo ėdžios-na, minkštai įsitaisydavo pašare ir snūduriuodavo, o tu pešei šieną ir niekada nepastūmėjai to vilnonio kamuoliuko, dargi meiliai priimdavai įsūnio nosytės bakstelėjimus į savo šnerves. Bet ką čia besuskaičiuosai tavo gerumus! Tu man nenusikaltai, o aš tau ne

kartą nusidėjau. Ar ne per mane įsitaisei neurozė? Kartą, jau visiškai temstant, toks vyriokas, gerokai paragavęs baltakės, įleido savo automobilio paskuigalį vandens griovin ir pakibo ant vieškelio krašto. Įsipitrijęs pakelėj besiganantį arklių, atbėgo į kiemą ir malda-vo:

-Dėde, būk žmogus, prikabink arklių...

Prikabinau, išvilkau iš griovio. O nereikėjo, labai nereikėjo! Vis per tą gerą širdį. Nespėjau dar kaip reikiant tavęs, Sartį, atnarplioti nuo išvilkto automobilio, kaip ta girta galva užriaumojo motorą, žybtelėjo žibintų ugnimis. Iš siaubo tu lyg zuikis pašokai, atsiplėšei nuo mašinos, suraitydamas jai nosį, laukinės jėgos nešamas nukūrei namo, įsilaužei į tvartą. Trypei garde, šiepei grėsmingai dantis, balenai akis, drebėjai ir liejaisi prakaitu. Šaukiau vardu, tryniau šiaudais prakaitą. Nusiraminai. Maniau, įvykis tuo ir pasibaigs. Deja! Tavo atmintis to neužmiršo: siaubas giliai įsėdo. Pasidarei baikštus ir įtarus, išgirdęs ar pamatęs ką keistesnio, karpei ausimis, nervingai trypei. Vasaros tau pasidarė neramios, oi, neramios. Sugriaudės, sužaibuos debesys – tu į siaubo priepuolį: drebi, prakaituoji, pasineši bėgti. Ak, arkleli, branginau tave, slaugiau, dabojuau sergantį, o štai vis tiek guli pirmlaik paslikas. Apie ką kalba dabar tavo mįslingos pusiaumirkos akys? Gal paskutiniame gyvybės mirksny tu su visa savo arkl-iška gentimi prašiuoliavai šimtmečių šimtmečius, išvydai tragingą arklių giminės istoriją? Kaip tave – laisvūną lygumų ir miškų žvėrį – žmogus pagavo, amžiams pažabojo, pabalnojo, pakinkė...

Kaip draugėj su žmogumi rūpinaisi dideliais gyvenimo dalykais: koveisi mūšiuose, ir tavo kraujas maišėsi su žmogaus krauju, arei žemę ir tavo prakaito lašai susidvejino su žmogaus sūriu prakaitu... Kaip didžion aukštybėn augo tavo garbė: aidėjai giesmėse, dainose, buvai puoštą sidabru ir auksu, sagstytas žalvario žvanguliais, glostinėtas, jodinėtas kuni-gaikščių ir karalių... Kaip aukotas ant laužo dievų ir žmonių garbei... Kaip tavo graži galva ir greitabėgės kanopos tapo karžygių šlovės įkapėmis ir gulėsi greta su jais į kapą... Kaip pastumtas, nugaltėtas ir nuvainikuotas galingų motorų ir ant platformų vežtas skerdyklų ešafotams...

Taip, arkleli, tavo ir tavo gentainių gyvenimas – tai didelė garbė ir didelė kančia. Bet visos garbės pasensta – ir dygsta, bręsta, klesti naujos. Garbinga, Sarteli, buvo tavo

Marijampolės miesto herbas.

Viktoras Liutkus

juodadarbystė – iki paskut-niosios dorai tempei žmogaus užkrautą darbo pareigą. Tą pačią darbo pareigą, kurią ir man likimas užkrovė – būk mažos savo žemės mažas ar-tojėlis. O dabar pas mane atė-jo senatvė ir niekada nebeįsis. Nebeturėsiu daugiau ir arklio, nebereikės... Nežinia, kokie motorai judins mano žemę, kokie mūro rūmai stosis vie-ton mano medinės gūžtos, ko-kią garbę kurs mano gentai-niai...

...Staiga žole nuslydo žmogaus šešelis, pakrito po sėdinčiojo kojom, atsimušė į Sartį ir sustingo. Iš plačia-kraštės šešėlio kepurės Boles-lovas atspėjo Jucį. Žmogelis sustojo atokiai už nugaros, ne-siryždamas prabilti. Bet Bole-slovas nebejuto jam pagiežos: ne toks jau ir kaltininkas, atsi-tiko nelaimė, ir tiek, toks var-guolis žmogelis – vis greitas, vis pustekinis, joku darbu ne-sibjaurintis, net skūrlupio, ir dievažin, kaip jis išsilaiko ant trijų hektarų, augindamas ke-turis vaikus ir dar į mokslą visus leidamas...

- Mes jau atėjom, Boles-lovai. Ir traktorius jau važiuo-ja... Pasakyk, kur nutempti...-prašneko į Boleslovo nugarą Jucys.

- Už vieškelio, į pušų kal-nelio vakarinę pašlaitę. Galvos ir kojų nesumaitokit, o tik gražiai paguldykit duobėn, -atsiliepė Boleslovas, atsigręžė į Jucį ir pasidygėjo išvydęs jo rankoj plačiagalvį kirvį – gal kaip mėsaininko, gal senovės budelio, o tolėliau pamato tris kaimynus taip pat su kirviais ir kastuvais.

Tuomet Boleslovas atsisto-jo, pasuko į dirbtuvėlę, ten užsidarė. Kurį laiką girdėjo traktoriaus brazdėjimą, vyrų šūkalojimus. Kai viskas nuri-mo, susirado plačią lentą,

(Nukelta į 11 psl.)

VASARIO 6 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai, parapijos salėje.

BALANDŽIO 3 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽES 8 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽES 30 d. 8:30 v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val. Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. Dirvai tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – Dirvos leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. gegužės 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vaju.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už Dirvą metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai Dirvos skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių, (JAV ar Kanadoje) kurie Dirvos neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime Dirvą kuri laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų Dirvos skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime Dirvos tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą Dirvos stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomojo adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

ELENA VALERIJA ZOBĖLYTĖ – MILKOVAITIENĖ

1910-9-15 – 2004-12-11

Elena Valerija gimė ir augo gražiojoje Palangoje, vienturtė Juozo ir Valerijos Zobėlių dukrelė.

Jau karo debesims renkan-tis Lietuvos padangėje, pamilo ir ištėkėjo už Karolio Milkovaičio. Judviejų jaunystės odisėja panaši, kaip ir daugelio pasitraukusių nuo komunistinės pabaisos. Šešis metus išgyvenę pabėgėlių stovyklose Vokietijoje, jaunieji Milkovaičiai su maža dukrele Rita, 1950 m. pagaliau pasiekė Ameriką ir apsigyveno Bostone, po ketverių metų persikėlė į Čikagą, o 1987-tais atsirado Kalifornijoje, kur jau buvo išikūrę kiti jų šeimos nariai.

Elena Milkovaitienė buvo švelnaus ir skaidraus būdo, visada randanti malonių žodžių, mokėdavo paguost ir nuramint, bet mėgo ir pa juokauti. Kukliai elegantiška, niekuomet nesiverždavo priekin ir nei veiksmu, nei žodžiu nereikalavo pripažinimo. Be to jai ir nereikėjo, nes visi gerbė ją ir mielai norėjo būti jos artumoje. Savo vyrui, plataus mąsto veikėjui, rašytojui, poetui, žurnalistui, ilgamečiui žurnalui Karoliui Milkovaičiui per šešiasdešimt ketverius vedybinius metus ji buvo ne tik mylinti žmona, bet geriausia draugė, o tikriausiai ir toji Mūza, kuri įkvėpdavo pačius

(Atkelta iš 10 psl.)

PASKUTINIS...

pamatavo aukštį sulig savo diržu, dėjo ant varstoto ir abi puses iki blizgوليو perleido obliumi. Tada, pasmailinės pieštuką, ilgai vedžiojo lentoje arklio galvos siluetą, stengdamasis pamėgdžioti šachmatų žirgo grakštų galvos judesį. Baigęs kiek žemiau užrašė: Paskutinis arklys. Apatinį lentos galą kirviu smigiai pasmailino. Sėdosi ant varstoto ir ėmė laukti: kai iš miško pareis vyrai ir sėsis troboje už padėkos stalo, jis pasiims tą lentinį paminklą, pasišauks dvynukes dukraitės, eis, kur auga aukštos pušys, platūs paparčių skėčiai, uogingi uogienojai, ir ten paženklins Sarčio kapą.

lakiausius jo rašytus žodžius.

Po laidotuvių apeigų St. Martin katalikų bažnyčioje Yorba Linda, Kalifornijos mieste, kur Milkovaičiai praleido paskutiniuosius aštuoniolika bendro gyvenimo metų, Velionė amžinam poilsiui atsigulė ant aukšto, saulėto, tą dieną labai vėjuoto kalno, Holy Sepulcher kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo, iš arti ir toli suvažiavę, trys kartos Velionės šeimos narių ir artimųjų.

Elena Valerija Milkovaitienė, išeidama Amžinybėn, paliko vyrą Karolį, dukrą Ritą ir kitus šeimos narius. Dauguma jų atsiveikimo apeigose išreiškė gražių, dėkingų žodžių savo mylimai motinai, senelei ir uošvei.

Galvojant apie Velionę ir jos taip mylimą, švelnią asmenybę, prisimena eilių žodžiai: "...gėlė nenuvyto, ji žydi kitoje pusėje..."

Rūta Sakienė

(Atkelta iš 6 psl.)

LIETUVOS...

vadovai sutarė, jog Lietuva, Latvija ir Estija priims bendrą poziciją dėl Rusijos kvietimo dalyvauti šių metų gegužės 9-ąją rengiamose pergalės prieš nacistinę Vokietiją 60 metų sukakties iškilmėse.

A. Paulauskas taip pat sušvelnino Seimo vicepirmininko, Europos reikalų komiteto vadovo Alfredo Pekeliūno išsakytą neigiamą nuomonę apie kai kurių Lietuvoje išrinktų Europos Parlamento narių reiškiamą kritiką Rusijos atžvilgiu. "Kai kurie europarlamentarai Rusijos atžvilgiu reiškia negatyvią poziciją, esą ji vos ne pagrindinis priešas. Kiti, daugiau atstovaujantys verslininkų interesams, mano, kad su Rusija turėtų klostytis

DIRVAI AUKOJO

I.Vileniškis, Wayland, MA	100
L.Stokas, Los Angeles, CA	55
V.Gilys, Sun City, CA	45
A.Santvaras, Boston, MA	25
A.Barulis, Brockton, MA	25
D.Bulgaris, New York, NY	20
R.Strimaitis, Los Altos H. CA	20
E.Trečiokas, Riviera B., FL	20
J.Ignaitis, Cupertino, CA	20
I.Jansonas, Osterville, MA	15
G.Janušonis, Rochester, NY	15
J.Kazlauskas, Brecksville, OH ...	15
A.Kižys, Euclid, OH	15
M.Gudauskas, Phila. PA	15
J.Kavaliūnas, Barberton, OH	10
V.Rugienius, Livonia, MI	10
A.Acus, St. Pete. B., FL.	5
R.Butkus, Euclid, OH	5
V.Gelazius, St. Pete B. FL	5
A.Kalvaitis, Geneva, OH	5
V.Meilė, Tinley Pk. IL	5
I.Navickas, Lemont, IL	5
B.Palski, Sun City C., FL	5
R.Sidrys, Streator, IL	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

normalūs santykiai, pagrįsti pagarba, o ne šios šalies noru užimti Lietuvą ekonomiškai", - *Eltai* sakė A. Pekeliūnas. Jis priminė, kad ES šiuo metu "deda didžiules pastangas", kad klostytųsi draugiški santykiai su Rusija. Lietuva, anot komiteto pirmininko, galėtų tapti tarpininke tarp šių dviejų pusių.

Pasak A. Paulausko, Lietuva negalėtų tapti tokia tarpininke, nes pati priklauso ES. Tačiau mūsų šalis, būdama aktyvi bendrijos narė, esą galėtų prisidėti prie bloko ir rytinių kaimynų bendradarbiavimo. "Šitą idėją visada keliame, pabrėždami savo patyrimą šioje srityje, ir naujos kaimynystės politikos plėtojimui skiriame didelį dėmesį. Mes suinteresuoti, kad Karaliaučiaus sritis sparčiau plėtotųsi ekonomiškai, socialiai, kad artimiausi kaimynai gyventų demokratiškai, kad vertybės, išpažįstamos pas mus, būtų vertinamos ir ten", - kalbėjo A. Paulauskas.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

“Portland Trail Blazers” marškinėliais Arvydas Sabonis vilkėjo septynis sezonus. AP nuotr.

SPORTO ŽINIOS

LINAS KLEIZA VĖL PASIŽYMĖJO

Missouri universiteto “Tigers” komandoje žaidžiantis lietuvis Linas Kleiza vėl susilaukė daugiau dėmesio spaudoje ir televizijoje.

Tai atsitiko gruodžio mėn. 22 d., kai jo atstovaujama komanda išmėgino jėgas su NCAA studentų lygos lyderiu – Illinois universiteto rinktine. Žaisdami St. Louis mieste, 22 tūkstančių žiūrovų akivaizdoje “tigrų”, nors ir pralaimėjo rungtynes 64-70, tačiau varžovams įvarė nemaža baimės ir iki susitikimo galo dar nebuvo aišku – kas išeis nugalėtoju.

Ir čia pagrindinį žodį tarė Linas, kuris su 25 taškais buvo rezultatyviausiu iš abiejų komandų tarpo. Jis savo ekipai pelnė visus 8 pirmuosius taškus, nes jo draugams kažkodėl nesisėkė mėtyti.

Lino vardas ir pavardė buvo dažniausiai minima televizijos komentatorių, kurie mūsiškį pristatydavo kaip “Big Lithuanian”. Jis ne tik įmetė daug taškų, bet atliko ir nemaža rezultatų perdavimų bei kamuolio nuo lentos nuėmimų. Apie Kleizą rungtynių dieną

rašė didieji Čikagos dienraščiai, o “Chicago Tribune” įsidėjo lietuvių nuotrauką.

Reikia pažymėti, jog Illinois universiteto rinktinėje pasirodė metais už mūsiškį vyresnis žaidėjas Dee Brown, kurį Kleiza prisiminė iš pasaulio jaunimo krepšinio pirmenybių Solonikuose 2003 metų vasarą. Tada Linas atstovavo Lietuvos, o Brown – Amerikos rinktinei. Žaidžiant Lietuvos ir JAV rinktinėms, Brown įmetė net 47 taškus. Tačiau amerikiečiams nepavyko prasimušti į ketvirtfinalius, o Lietuva tada pateko į finalą ir iškovojo pasaulio vicečempionų titulą. Amerikietis Dee Brown rungtynėse prieš Missouri universiteto komandą pelnė tik 11 taškų.

“LITUANICOS” FUTBOLININKAI ŽAIS SALĖJE

Jau artėja salės futbolo (Indoor soccer) pirmenybės, kurios prasidės sausio 9 d. ir vyks Odeum pastate Lake Villa miestelyje. Lietuviai šiomet rungtyniaus stipriausioje grupėje – “major” divizijoje.

Pirmasis lietuvių varžovas – “Polonijos” ekipa su kuria mūsiškiai susikibs 3 valandą. Antrąjį žaidimo sekmadienį mūsiškiai aikštėn išeis 5:15 valandą ir kovos su “Sockets” ekipa, kuri lauko pirmenybėse stovi I-je vietoje.

Iš viso lietuviai rungtyniaus 9 sekmadienius iš eilės. Reikia pasakyti, jog kiekvieno sekmadienio popietę bus galima pamatyti žaidžiant visas 10 “major” lygos komandų.

LIETUVOS JAUNUOLIO SĖKMĖ

Iš saulėtos Floridos atėjo žinia, kad ten vykusiame neoficialiame pasaulio teniso turnyre berniukams iki 14 metų amžiaus, čempiono prizą nusiėmė jaunuolis iš Lietuvos Ričardas Berankis.

Šis Šiauliuose Remigijaus Balžeko treniruojamas jaunas tenisininkas iki baigminio susitikimo įveikė 6 varžovus: du iš JAV ir po vieną iš Meksikos, Argentinos, Didžiosios Britanijos bei Portugalijos. Finale prieš jį neatsilaikė ir trečioji turnyro raketė – amerikietis C. Bushanin.

Iš viso šiame turnyre dalyvavo 128 žaidėjai žemiau 14 metų amžiaus iš 50 valstybių. Beje, lietuvis buvo laikomas šių varžybų favoritu, nes jis šiomet taip pat yra laimėjęs ir Europos bendraamžių pirmenybes.

Kaip yra pranašaujama, Ričardas gali tapti tikra teniso žvaigžde, kokios Lietuvoje nėra vyrų, o moterų klasėse iki šiolei neturėta.

ŠVENTINIS SVEIKINIMAS

Šalia visos eilės kalėdinių atvirukų atėjo pasveikinimų ir iš labiau žinomų įstaigų ar pavienių asmenų. Tokių tarpe buvo ir atvirukas iš Šarūno Marčiulionio krepšinio aka-

demijos Vilniuje. Jis yra papuoštas šios Akademijos bendra nuotrauka su Kalėdų Seneliu – Šarūnu viduryje.

Reikia pasakyti, kad ši yra viena iš žymiausių Lietuvoje krepšinio mokyklų. Ji turi labai įdomų šūkį: “Būk savo valios viešpats ir savo sąžinės vergas”.

Kaip žinome, šios akademijos (anksčiau mokyklos) auklėtiniai ne kartą yra viešėję ir žaidę Čikagoje. Taip pat marčiulionukai su savo vadovais yra priėmę globoti Čikagos “Lituanicos” jaunuosius krepšininkus, kai šie lankėsi Lietuvoje.

O pačiam Šarūnui neseniai suėjo 15 metų nuo tos dienos, kada jis pradėjo žaisti NBA lygos “Golden State Warriors” komandoje. Vėliau jis rungtyniavo Sacramento, Seattle ir Denverio profesionalų ekipose, kol dėl įvairių traumų turėjo pasitraukti iš stipriausios pasaulyje krepšinio lygos.

Vilniuje išeinantis dienraštis “Ekstra žinios” prieš pat Kalėdas paskelbė ilgą rašinį apie Ša-

rūno ir jo naujos draugės Kotrynos Kirdeikytės bendras atostogas brangiamie viešbutyje Egipte. Rašoma, jog jo dabartinė draugė yra 17 metų jaunesnė už patį Šarūną, kuriam praėjusią vasarą suėjo 40. Ten pat pažymėta, jog krepšininko ir krepšinio akademijos savininko ankstesnė draugė Sandra Chlevickaitė beveik prieš 3 metus pagimdė jo sūnų. Buvusi Šarūno žmona Ingrida ir dabar jau 17 metų sulaukusi dukra Kristina tebegyvena Kalifornijoje.

LANKĖSI ŠILTUOSE KRAŠTUOSE

Romas Kartavičius iš North Riverside miestelio šalia Čikagos, gruodžio mėnesį nusprendė pabuvoti šiltame klimate. Jis pradžioje atostogavo Arizonoje, o vėliau savaitei laiko buvo nuvykęs pasišildyti į Meksiką. Sugrįžęs džiaugiasi, kad galėjo trumpam “pabėgti” nuo Čikagoje buvusių šalčių.

Romas nuolatinis “Lituanicos” futbolo rungtynių žiūrovas ir šio klubo revizijos komisijos narys. Eduardas Šulaitis

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telidanti jauką atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)